

RAMAZAN ÖZEL SAYISI



İRSAD

TEMMÜZ - AĞUSTOS  
2011

# İÇİNDEKİLER

Rasulullah'ın nurunda Kuran ve sünnete uyabilmek  
"Betül SAYGINER"

Doğru bildiğimiz yanlışlar "Karia ECRİN"

Mustafa Özbağ efendi'den güldestesi "Gülenay ZİYA"

Esmâ-ül Hüsna "Musavvibe"

Peygamberler Tarihi "Semine Naşire"

Rasulullah'ın (sallallahu aleyhi ve sellem) dört gülü "Tuanna EBRAR"

İslam'da evlilik "Sıddıkâ AMİNE"

Çocuk eğitimi ve aile "Bengisu UMMAN"

Onlar yıldızlar "Deniz SOYLU"

Sohbet-i Piran "Esmâ YOLCU"

Hanımlar âleminin yıldızları "Meftun AY"

Fakirin Efkârı "Gülenay ZİYA"

Araştırmalar "Ayşe ARICAN"

Sağlık "Eslem SARIGÜL"

Bitkilerdeki Şifa

Tarihte önemli gün-kişi "Erva YAREN"

## İRŞAD DERGİSİ

YIL:3  
SAYI:20

EDİTÖR  
ÖZGÜ MUŞTU

GRAFİK TASARIM  
MUSAVVİBE

YAZI İŞLERİ  
GÜLENAY ZİYA



## RIYA

Riya lügat olarak görmek manasına gelen ru'yet kökünden gelir. **"Hakikatte olmadığı halde iyi görünmek"** manasını taşır. Dilimizde en yakın karşılığı gösteriştir. Riyanın tam karşıtı ise ihlâs kelimesidir. Yani içten gelen sevgi, doğruluk ve bağlılıkla yapılan ibadet ve işlerde hiçbir karşılık ve menfaati asıl gaye etmeyerek sadece Allah için yapmak.

**"Onlar, dini Allah'a halis kılarak batıl dinleri bırakıp tevhid dinine yönelmekle yalnız Allah'a ibadet etmek, namazı dürüst kılmak, zekâtı vermekle emrolunmuşlardır. İşte doğru din budur."** (Beyine Suresi - 5)

Adamın biri Hazreti Peygamber'e (sallallahu aleyhi ve sellem):

**"Yarınki kıyamet gününde kurtuluş çaresi nedir?"** diye sordu. Rasulullah (sallallahu aleyhi ve sellem):

**"Allah'ı aldatmamandır."** buyurdu. Adam:

**"Allah nasıl aldatılır?"** diye tekrardan sorunca, Rasulullah (sallallahu aleyhi ve sellem):

**"Allah ve Rasulü'nün emirlerini başkalarına gösteriş yapmakla."** diye cevap verdi.

Devamla; **"Riyadan sakın! Zira riya Allah'a şirk (ortak) koşturur."** buyurdu. Okumuş olduğumuz ayet ve hadis, tabiri yerinde olursa kulluk grafiklerini sunar bizlere. Dini Allah'a has kılıp batıl olan her şeyden yüz çevirmek ve ibadetlerde dürüst olmak! Bunun aksi, Allah'ı aldatmaktır ki; **"Yaptıkları her işi ele alır onu toz duman ederiz."** (Furkan Suresi - 5) ayetince mahvolmak...

Ayet ve hadis-i şerifler ışığında riyanın ne denli tehlike arz ettiğini inceleyelim:

-**Münafıkların ahlaklarındandır.** Beraberinde zikrullahı kesintiye uğratır. Çünkü hedef şaşırılmış, aslından çıkmıştır.

-**"Münâfıklar, insanlara gösteriş yaparlar, Allah'ı da çok az anarlar."** (Nisâ Sûresi - 142)



- **İkiyüzlüdür.**

Ebû Hüreyre 'den (radiyallâhu anh) bir rivayete göre, Rasulullah (sallallahu aleyhi ve sellem) şöyle buyurmuştur: **"Kıyamet gününde, Allah nazarında en kötü olanlardan bir kısmını da ikiyüzlülerin teşkil ettiğini göreceksiniz. Bunlar bazılarında bir yüzle, diğer bazılarında da başka bir yüzle giden insanlardır."** (Buhârî, Müslim, Muvatta, Tirmizî, Ebû Dâvud)

Ammâr İbnu Yâsîr (radıyallâhu anh) anlatıyor: "**Rasulullah (aleyhissalâtu vesselâm) buyurdular ki: "Kimin dünyada iki yüzü varsa kıyamet günü, ateşten iki dili olacaktır."** (Ebû Dâvud)

**-Amellerin ardından onlara kalan yorgunluktur.**

Ebu Hureyre'den (radıyallahu anh) bir rivayete göre, Rasulullah (sallallahu aleyhi ve sellem) şöyle buyurmuştur: "**Nice oruç tutanlar vardır ki oruçlarında sadece açlıkları ve nice gece namaza kalkanlar vardır ki kıyıamlarında sadece uykusuzlukları yanlarına kâr kalır."** (Müsned)

**-İyiliği insanlara emredip, kendini unutan kimselerdir.**

Enes b. Mâlik (radıyallahu anh) Rasulullah'ın (sallallahu aleyhi ve sellem) şöyle dediğini haber vermiştir: "**Mi'râc gecesi bir kavme uğradım, ellerinde ateşten makaslar vardı ve dudaklarını parçalıyorlardı. 'Kim bunlar?' dedim. 'Bunlar yeryüzünde kitabı okudukları halde, insanlara va'z u nasihat edip iyiliği emreden, kendilerini unutan kimselerdir. Hiç akıllarını kullanmıyorlar mı?'"**

**-İmanları geçersizdir.**

"Ey iman edenler! Allah'a ve âhret gününe inanmadığı halde malını gösteriş için harcayan kimse gibi, başa kakmak ve eziyet etmek suretiyle yaptığınız hayırlarınızı boşa çıkarmayın. Böylesinin durumu, üzerinde biraz toprak bulunan düz kayaya benzer ki, sağanak bir yağmur isabet etmiş de onu çıplak, pürüzsüz bir kaya haline getirivermiştir. Bunlar kazandıklarından hiç bir şey elde edemezler." (Bakara Suresi - 264)

**-Herhangi bir ameli Allah'tan gayrisi için yapmak riya olduğu gibi, Allah'tan gayrisi için yapageldiği ameli terk etmekte aynıdır.**

Ebu Hüreyre ve İbnu Ömer (radıyallâhu anhümâ) anlatıyor: "Rasulullah (aleyhissalâtu vesselâm) buyurdular ki: "Ahir zamanda, dinle dünyayı talep eden insanlar zuhur edecek. Bunlar, insanlara iyi görünüp, onları aldatmak için öyle bir yumuşaklığa bürünürler ki koyun postu yanlarında kaba kalır. Dilleri de baldan daha tatlıdır. Ancak kalpleri kurtlarınkinden vahşidir. Cenâb-ı Hakk (bunlar için) şöyle diyecektir: "Beni aldatmaya mı çalışıyorsunuz, yoksa bana karşı cürete mi yelteniyorsunuz? Zât-ı Akdesime yemin olsun, bunlar üzerine, kendilerinden çıkacak öyle bir fitne göndereceğim ki, içlerinde halim olanlar bile şaşkına dönecekler." (Tirmizi).

**-Gizli şirktir.**

Ma'kıl İbni Yesar'ın şöyle anlattığı işitilmiştir: Ebu Bekir es-Sıddık (radıyallahu anh) ile Peygambere (sallallahu aleyhi ve sellem) gittim. Peygamber buyurdu:

"Ya Ebu Bekir, şüphesiz ki şirk (riya) sizde karıncanın hareket etmesinden daha gizlidir. Ebu Bekir dedi ki:

- Şirk Allah ile başka bir ilah tanıyan kimsenin hali değil midir?

Peygamber (sallallahu aleyhi ve sellem) buyurdu:

"Nefsim kudret elinde olana yemin ederim ki, gerçekten şirk, karıncanın hareketinden daha gizlidir. Sana, söylediğin zaman şirkin azını ve çoğunu senden giderecek bir şey göstereyim mi?

De ki: "Allah'ım, bildiğim halde sana şirk koştuktan sana sığınırım ve bilmediğim şeyler konusunda da senden bağışlanma dilerim."

Rabbimiz "Ben ortakların şirkten en müstağni olanıyım. Kim bir amel yapar, buna benden başkasını da ortak kılar, onu ortağıyla baş başa bırakırım." (Müslim) diyerek acı sonu bizlere gösterir.

Âlemlere Rahmet Nebi-i Muhteremin (sallallahu aleyhi ve sellem) ruhumuza ipeksi dokunuşlarıyla "Kargaşanın çok olduğu zamanda ibadet etmek, sanki bana hicret etmek gibi değerlidir." (Müslim, Tirmizi, İbn Mâce) hadisini ümit sermayesi edip, "Kim Allah'tan korkar ise, Allah ona bir çıkış yolu ihsan eder." (Talak Suresi - 2) ayetini kendimize yol azığı ediyor ve yolculuğumuza devam ediyoruz. Ümidimiz sermayemiz...

Vira bismillah...



## GÜNLERİN UĞURSUZLUĞU, AYIN 13. GÜNÜNÜN UĞURSUZ SAYILMASI

Allah'a hamd, Habibine salât ve selam olsun...

Yaşanan geçici ömürde bir yaşam telaşı, uğurumdun uğursuzluğumdun kavgası... Oluşan her ne ise bu şey güzel ise; uğurum der insanoğlu. Eğer isteği yerine gelmemişse, uğursuzluk vardır o işte! Hemen bir olumsuzluk eki ekler 'uğur'a, çıkar işin içinden, uğursuzluk kelimesini böylece diline yerleştirir âdemoğlu.

Bir önceki sayıda ele aldığım, ay ve güneş tutulmasının büyük ve önemli kişilerin ölümüne ya da doğumuna işaret görülmesi gibi bir diğer hurafe de bazı günlerin uğursuz kabul edilmesidir. İslamiyet öncesinde de var olan bu düşüncenin geçerliliği İslam'ın gelmesiyle doğruluğunu yitirmiştir. Hala bazı insanlar tarafından bu düşünceler kabul görse de İslam bunların varlığını reddetmektedir. Buna destek olarak Ruh-ul Beyan'da, Tövbe suresi, 37. ayetinin tefsirinde der ki: **"Rasulullah teşrif edince, günlerin müminlere uğursuz olmaları kalmadı."**

Allah'ın Habibi Muhammed Mustafa (sallallahu aleyhi ve sellem) bu konuda ümmetini şöyle öğütüyor; **"Bir şeyi uğursuzluğa yorma, hayra yor! Sizden biriniz, hoşuna gitmeyen uğursuzluk zannettiği bir şey "Ya Rabbi! İyilikleri defeden ancak sensin. illâ bike." (Beyhakî)**



**görünce, şöyle desin:  
veren, kötülükleri  
Lâ havle ve lâ kuvvete**

Dinimiz İslam,24 ayırdığımız günleri, yararlandığımız sayıları Bir günü diğer bir yaratmadı. Bununla Rahim olan Allah bize armağan etti. Bunlar; çoğalttığımız, yükselttiğimiz, sevabı mübarek gün ve mübarek sayılması, diğer günlerin sıradanlığına ya da uğursuzluğuna gösterge olmadı hiçbir zaman. **"İki günü eşit olan ziyandadır." (Müslim) dedi Rasul-ü Ekrem ve her günü bir öncekinden daha çok yakınlık inşa ederek, daha çok iyilik ederek, kötülükten sakınarak, daha günahsız kullar olarak geçirmemiz gerektiğini hatırlattı bize.**

saatlik dilimlere yaşamın her anında bize uğursuz kılmadı. günden düşük değersiz beraber Rahman ve mübarek gün ve geceler secdelerimizi dualarımızı günahlarımızı örtecek geceler... Bu günlerin

Anlaşıldığı gibi bir günün diğer bir güne karşı uğursuzluğu söz konusu değil. Sadece daha mübarek saydığımız günlerimiz ve gecelerimiz var. Misal 13 sayısının da uğursuzluğu yoktur bizde, eşyaların veya herhangi bir günün de. Avrupa ülkelerindeki bazı topluluklar 13 sayısının uğursuzluğuna inanmaktadır. Hatta otel odalarında, telefon numaralarında dahi görmek istemezler 13'ü. Bu düşünce İslami değildir ve İslam ile bağdaşmamaktadır. Nitekim Hazreti Peygamber (sallallahu aleyhi ve sellem) bir hadis-i şerifinde, **"İslâm'da taşe'üm (uğursuz sayma, kötüyeye yorma) yoktur; en iyisi tefe'ül (iyiye yorma)dür." (Buhari)** buyurarak, bu zararlı anlayışın İslam'da bulunmadığını ifade etmiştir. Diğer bir hadiste ise: **"Eşyada uğursuzluk yoktur, safer ayında uğursuzluk yoktur, baykuşun ötmesinde bir uğursuzluk yoktur." (Müslim)** buyurmuştur. İmam-ı Gazali hazretleri de bu konuya değinmiş **"Uğursuzluğa inanmak şeytandandır." diye belirtmiş, bu düşüncüyü hoş görmemiştir.**

Sonuç olarak, uğursuzluk dinimizde yoktur. Günleri uğursuz saymak şeytandandır ve bu durumda bize düşen hayra yormaktır. Nitekim Allah Rasulü (sallallahu aleyhi ve sellem) ümmetine bu konuda şöyle buyurmuştur: **"Uğursuz sandığınız her şeyi, Allah'a tevekkül ederek yapın." (Beyhaki)**



# MUSTAFA ÖZBAĞ EFENDİ'DEN

## GÜL DESTESİ

Gülenay ZİYA

Kıymetli kardeşler, tasavvuf yolu üç günlük beş günlük yol değildir. Bir cemaatin, bir tarikatın bir tasavvuf grubunun içerisinde bulunmak kolay değildir. İnce düşünme, ince eleme, ince hareket etme, ince davranma zorunluluğu vardır. Orada nefis ve şeytanın oyunları, hileleri daha ağırdır. Hakkınızı helal edin sözüm meclisten dışarı, tasavvuf yolu zayıf kimlik ve kişiliklerin uzun süre dayanabileceği bir yol değildir. Eğer bir kimse zayıfsa ve orada kuvvetleneceğine inanıp da orada oturursa kuvvetlenir. O yüzden tasavvuf; sevginin en üst noktasını hedef tutar. Çünkü o kimse severse zorluklara katlanır. Severse sıkıntılara katlanır, problemlerin üzerine gider. Severse onun nefsi, şeytanı pusar. Severse arkadaşından gelen sıkıntıları görmez, şikâyet etmez. Severse yolda yürür. Severse... Sevmezse her şey bahanedir onun için. Sevmezse üstadın kızması, gülmesi, yemesi içmesi, uyuması bahane...

Kıymetli dostlar bir kimse bir üstadı seviyorsa üstadın dergâhında şikâyet edeceği hiç kimse yoktur. Ehli tasavvuf **“Gözümü açıp kapatıncaya kadar beni nefsimin eline bırakma”** diyen bir peygamberin ümmeti olarak her an nefisle uğraşır. Her an nefisle mücadele halinde olduğundan dolayı öldüğünde şehitlerden efdal olur. O yüzden ehli tasavvuf Kur'an-ı Kerim'de şehitlerden önce anılmıştır. Sıddıklar denmiş, sıddıklardan sonra şehitler denmiş.

Sıddık olmak kullukta, ahlakta, ibadette Peygamber Efendimiz'i örnek alarak yürümektir. Ehli tasavvuf bunun mücadelesini verirken elinde aşkından, âşıklığından başka bir şey yoktur. O âşiktir. Neye? Allah'a, Rasulullah'a, üstadına, müminlere... Âşık isen kabahat bulma kardeş! Hor görme, eksik görme. Hazreti Rasulullah aşığı **“Aşığın gözü kör kulağı sağır olur.”** Diyerek tarif etmiş. Âşık isen sen; âşiklarda eksiklik arama, nefisine bak. Nefsine bakamıyorsan âşıklıkta işin yok. Âşıklık pazarı öyle bir pazardır ki sahtesini atıverir dışarı. Âşıklık saf altın olma işidir. Varın tövbe edin, geri dönün ve âşikların yanında durun da hiç olmazsa âşıklık bulaşsın. Ehli tasavvuf öyle düşünür. Bu yüzden der ki; **“Ben neyim ki? Şurada oturayım, hiç olmazsa âşiklarla beraber görüneyim de onların yüzünü hürmetine Allah beni âşiklardan saysın. Ben şurada oturayım da o âşiklar benim başıma omzuma bassın geçsin.”** Âşikların bastığı yerde âşıklık biter çünkü. Sen koy kafanı âşikların dergâhının yoluna da varsın bütün dergâh senin başının üstüne bassın geçsin. Sen öyle diyemiyorsan zaten âşikların yanında duramazsın. Hususi bir dairedir o. O hususi dairede durmak için hususi davranmak gerekir.

Allah her şeye yakındır. Kâfire de mümine de... Hepsi de insandır, içlerinde Allaha yakın olanları vardır. Sen yakın olanını tanımaya çalış. Sen yakın olanı tanı o yakın olana yakın olmaya çalış. Kim Allah'a yakınsa; o, Allah'ın dostu olur. Tasavvuf budur.

Eğer yakın olana yakın olamıyorsan sen Ona da uzak düşersin. Allah kendisine yakın olmayı öğretecek peygamberler ve kitaplar gönderdi. Allah; peygamberlerden sonra kendisine yakınlığı öğretecek, peygamberlerin yolunu öğretecek abdallar, veliler gönderdi. Sen o velilerin yoluna düş. O iyilerin yoluna düş. O iyilerin yolundan ayrılma.

İyilerin yolunda giderken nefis ve şeytan seni aldatmasın. Sen istikametini, hizmetini, çalışmanı bozma. Tevazuuyla yürü. Hiç kimseyle uğraşma. Senin istikametin var. Sen hakkı tanımak ve hakkı tanıtmak için yaratıldın. Sen hakkı tanımak ve hakkı tanıtmak için yaratıldıysan o yaratılışına uygun istikamette yürü. Önüne taş gelmiş, atla üstünden. Taşa tekme vurayım diye uğraşma ayağını acıtma, incinme. Atla üstünden. Taş taşlığını yapacak. Vefasız vefasızlığını yapacak. Sen vefasızlardan olma. Hain hançerini vuracak. Vuracak! Hain çünkü. Sen hançer vurmayanlardan ol. Sen haini gör, de ki; **“Ya Rabbi beni muhafaza eyle. Ne dedi Hz. Rasulullah? “Ya Rabbi benim kalbimi İslam'da, senin dininde sabit tut. Gönlümü senin sevginde, kalbimi senin aşkında mukim eyle. Vücudumu sana olan**



hizmette mukim eyle.” Geç! Kim vuracaksa hançeri vuracak. Kim durdurabilir ki kınından çıkmış hançeri. Dönüp bakma bile kim vurdu diye. Dönüp bakarsan ona kıymet vermiş gibi olursun. Yürüyün!

Seven sevdiğine yakışır. Neyi seviyorsan! Sevdiğine bak, yürü! Alacalı bulacalı olma. Kul ol! Koy önüne kulluğunu. Kime kulum? Allah’a. Kardeş! Allah’a kul isen namaz kıl, oruç tut, tövbe et, ibadet et, Onu sev, Onun emirlerini yerine getir, Onun haramlarını terk et. Kime kulsun, bu önemli. Allah’a kul olan, Allah’ı seven, Allah’a âşık olan ender bulunur.

Ehli tasavvuf kendine dönecek, içine dönecek. Aç elini; “Ya Rabbi!” de, gönlündekine bak. Ne hâkim senin gönlünde? Hatun hâkimse hatuna âşıksın. Hâkim olan şeye göre sen bozulur veya düzelirsin. “Sarhoşken namaza yaklaşma.” Adam içki içmiş sarhoş, sen neyin sarhoşusun ona bak. Sarhoşken namazı kabul olunmadı. Neden? Adam içki içti. Ne zaman kabul olunacak? Ayıldığında kabul olunacak. Seni sarhoş edene bak. Eğer seni sarhoş eden şeytani, nefsanî, dünyevi ise senin de namazın kabul olunmayacak. Aldatma kendini!

İçine bak, içini tefekkür et. Ehli tasavvuf her an “*Ya Rabbi beni sırat-ı müstakimde eyle.*” der. “*Göz açıp kapayınca kadar beni nefsimin, şeytanlaşmış ve şeytana dönmüş insanların eline bırakma. Ya Rabbi göz açıp kapayınca kadar beni bana bırakma.*” Dua eder hep. Tasavvuf bu kardeşler. Yoksa “*Ben yolda gidiyordum da Efendim biri geldi, benim ayağıma çarptı.*” Kardeş, sen şikâyet ediyorsun be bırak. Ayağına çarpmak değil, ezsinler ayağımı. Ezseler dahi gıkını çıkarma. De ki; “*Ya Rabbi senin yolunda ayağım ezildi.*” Hatta onu bile deme. Unut ayağının ezildiğini. Allah’a âşıkısan ayağın ezilecek, öf demeyeceksin. Ayağının ezildiğini bile görmeyeceksin.

Allah’ı sev.

Onun ahlakıyla ahlaklan.

Onun sıfatıyla sıfatlan.

Rasulullah’ı kendine hüccet, delil kabul et.

Üstadı kendine yaşayan hüccet olarak gör.

Hz. Mevlana şöyle bir tarif yapmış: “*Arıdır. İkişi de çiçeğe konar. Biri bal yapar biri zehir.*”

Öyledir insanlar. Kadındır. Kimisi fahişedir kimisi Allah’a dosttur. Erkektir. Kimisi fahişedir kimisi Allah’a dost. İnsandır kimi Allah’a yakındır kimi şeytana yakındır. Allaha yakın olan tatlı su gibidir, şeytana yakın acı su gibidir. İkişi de dışarıdan bakıldığında berrak sudur.

Sen sen ol Allaha yalvar da o, Allah’a dost olanın yanında dur. Hani Şems-i Tebrizi’nin bir sözü vardır. Der ki; “*Kimisi nara atar kendini bulur nuru, kimisi nura gidiyorum zanneder bulur naru.*” Sen kör olanlardan olma. Kur’an ve sünneti kendine ölçü et, Habibullah’ı kendine rehber et, nura doğru yol al. Hakkınızı helal edin inşallah.

4 Haziran 2011 tarihinde Karabaş-i Veli Kültür Merkezinde gerçekleştirilen sohbetten derlenmiştir.



*“Yeryüzünde rızkı Allah'a ait olmayan hiçbir canlı yoktur. O, onların karar kıldıkları yerleri de emaneten durdukları yerleri de bilir. Onların hepsi açık bir kitaptadır.” (Hud Suresi: 6)*

## MUKÎT

Bütün canlıların gıdasını veren.

Gıdalandıran, besleyen, bakıp gözeten, muktedir olan, her şeyin karşılığını veren, gözetici ve şahit. Herkese uygun olarak gıdalarını yaratan O'dur.

Mukît, ilim ve kudretle birlikte delalet eden ilâhî isimdir. Muhtacın neye muhtaç olduğunu bilmek ilim ile olur. Bu ihtiyacı yerine getirmek ise kudret gerektirir. Rabbimiz el-Âlim sıfatı ile yarattıklarının ihtiyaçlarından haberdar olup, her şeye muktedir oluşu sebebiyle ihtiyaçlara cevap verir. Ve iki sıfatını cem ederek Mukît ismi ile mahlûkatına tecelli eder.

Mukît'in bir başka manası da *“her muhtaca ihtiyacı kadar rızık veren”* şeklindedir. Bu isim, kut ve gıda vermek demek olan **'ikâte'** fiilinden gelmektedir. Bu noktada da kusursuz çalışan dünya çarkının bir başka mucizesi gözler önüne seriliyor. Yaradan her yaratılanın temennisi ile ayrı ayrı ilgileniyor ve onlara uygun olan rızkı seçerek veriyor. Bu ince hesabı da şu ayet-i kerime ile bizlere bildiriyor. *“Eğer Allah rızkı kullarına bol bol verseydi, mutlaka yeryüzünde azgınlık ederlerdi. Fakat O dilediğini belli bir ölçüye göre indiriyor. Şüphesiz ki O; kullarından haberdardır, onları hakkıyla görür.” (Şura Suresi 27)*

Allah-u Teâlâ, her mahlûk için ne kadar yaşama müddeti tayin etmişse, ona göre de gıda maddesi tayin ve tahsis etmiştir. Hiç bir mahlûk kendisi için tayin edilen gıdayı bitirmeden ölmez ve hiçbiri başkalarına ait gıdadan bir zerre alamaz.

Allah insanlar için geçim vesileleri yaratmış ve iaşelerini temin edebilmeleri için herkesi bir sebep ucuna yapışmakla mükellef tutmuştur. Rasulullah (sallallahu aleyhi ve sellem) de buyurmuştur; *“Hak Teâlâ, Hazreti Âdem'e bin çeşit sanat öğretip buyurdu ki: Neslin, bu sanatlardan biri ile rızkını arasın! Sakın dini geçim vasıtası yapmasın!” (Hâkim)* Bizlere özel olarak yaratılan hazinelerimizi ararken meşru yolların kullanılması gerekliliği şarttır. Aksi durumda girişimlerimiz aslında bize gelmesi karar kılınan helal rızkın harama dönüşüne yol açmaktadır. Rabbimiz de bu seçimlerimizden mesul olacağımızı *“Sonra o gün nimet(ler)den muhakkak sorulacaksınız.” (Tekasür suresi,8)* ayeti ile hatırlatıyor. Bu yol ayırımında da İnsanlığın Rehberi (sallallahu aleyhi ve sellem)'nin tavsiyesi şudur; *“Allah'tan korkun, istediğiniz şeylere kavuşmak için, iyi sebeplere yapışın. Kötü sebeplere yanaşmayın! Hiç kimse, takdir edilen rızkına kavuşmadıkça ölmez.” (Hâkim)*

Rezzak (celle celalühu) *“Birçok canlı, rızkını kendi elde edemez. Sizin rızkınızı da onların rızkını da Allah verir.” (Ankebut 60)* buyurmaktadır. Kaşgarlı Mahmud'un bu mevzuu hakkında hoş bir sözü vardır, *“Ağılda oğlak doğunca, derede otu biter.”*

Bu noktada kaderiyeciliğe kaçmadan tevekkül ile yaklaşmakta fayda görüyorum. “Kazanç kapım bu” diyerek harama yönelmek bizlere hiçbir fayda sağlamaz. Eğer sebepler insana rızık vermiş olsaydı, en kuvvetli kazanç sebebi akıl olduğu için; akıllıların çok zengin, ahmakların çok fakir olması icap ederdi. Hâlbuki nice aklıevvellerin merzûk (rızkılanmış, ihtiyaçları karşılanmış), nice akıllıların mahrum olduğu görülebilmektedir. Demek ki burada ilahi bir irade, Rabbani bir plan söz konusudur. *“Bir şeyin (olmasını) istediğimizde ona sözüümüz sadece 'ol' dememizdir. O da hemen oluverir.” (Nahl Suresi, 40)*

Sebepler rızık yaratmaz, rızık vermez, rızkı Allah yaratır ve Allah verir. Sebepler birer yoldan başka bir şey değildir. Kullara düşen, sebepler dairesinde cüz'i irade ile rızkını aramak ve vesilelere tutunarak çaba harcamaktır. Hazreti Ömer Efendimiz (radıyallahu anh) *“İçinizden biri, rızık talebini bırakıp da mescitte oturmasın. Kim böyle yapar ve 'Allah'ım beni rızıklandır.' Derse; şüphesiz bu, sünnete aykırıdır.”*

Bilirsiniz ki, gökten ne altın yağar, ne de gümüş.” buyurmaktadır. Çalışıp kazanmak her Müslümana farz olduğu gibi (Taberani) Allah-u Teâlâ da sanat sahibi mümini sever. (Taberani)

Rasulullah (sallallahu aleyhi ve sellem) “Allah-u Teâlâ’ya tam tevekkül etseydiniz, sabah aç gidip, akşam tok dönen kuşlar gibi rızka kavuşurdunuz.” (Tirmizi) diye yol göstererek “Sabah namazını kıldıktan sonra uyumayın, rızkınızı aramaya çalışın!” (Taberani) tavsiyesinde bulunmuştur. En güzel rızkın, helale harama dikkat edilerek kazanılan olduğunu ekleyerek. (Nesai) “Hak Teâlâ rızıkları, fecir ile güneşin doğacağı vakitler arasında verir” sırrını biz ümmetine aktarmıştır. (Beyheki)

. Tabî ki de bilen için her yolun bir kolaylığı vardır. Bu konuyu da Efendimiz (sallallahu aleyhi ve sellem)’in vesile kapıları olarak bizlere verdiği ipuçlarını sizlerle paylaşarak noktalamak istiyorum.

“Rızkınızın bollaşması için sadaka verin!” [Deylemî, Beyhekî]

“Sıla-i rahim edenin rızkı bolladır.” [Buhari]

“Cömerdin evine rızık, devenin göğsüne vurulan bıçaktan daha tez gelir.” [İbniMace]

“Birbirinize yemek ikram edin ki, rızıklarınızda genişlik olsun.” [İ. Adiy]

“İstiğfara devam eden, ummadığı yerden rızıklanır.” [İ. Mace]

“Günah işlemek, rızıktan mahrum kalmaya sebep olur.” [İbni Mace]

“Yalan söylemek rızkı azaltır.” [İsfehani]

“Zina, fakirliğe yol açar.” [Beyheki]

“Sabah uykusu rızka manidir.” [Beyheki]

“Rızık için çalışmaya erken gidenin işi bereketli olur ve başarı kazanır.” [Bezzar]

“Rabbiniz şöyle buyurdu:

–Ey Âdemoğlu! Kendini bana ibadete ver ki, göğsünü (kalbini) zenginlikle ve ellerini rızıkla doldurayım. Ey Âdemoğlu! Benden uzaklaşma! Sonra kalbini fakirlikle ve ellerini meşgalelerle doldururum.” [Hâkim 4/326]

“Allah-u Teâlâ buyurdu ki:

–Ey Âdemoğlu! Sen infak et (hayra harca) ki, Ben de sana infak edeyim.” [Müslim 993/36]

(Kavmi hakkında Nuh) “Onlara dedim ki: “Rabbimize istiğfar edin, çünkü O çok mağfîret edicidir. Bağışlanma dileyin ki; O üzerinize semayı (yağmuru) bol bol indirsin! Mallarla ve oğullarla size yardım etsin, size bahçeler versin ve sizin için nehirler akıtsın.” [Nuh 10, 12, Hud 52]



### ÇALIŞMAK İBADETTİR

Kimseye muhtaç olmamak için çalışmak çok kıymetlidir.

Peygamber Efendimiz, Hazret-i Muaz ile müsafaha edince buyurdu ki:

- Ya Muaz, ellerin nasırlaşmış.

- Evet ya Resulallah, kazma elimde toprakla meşgul oluyor ve bu sayede çoluk çocuğumun nafakasını kazanıyorum.

Fahr-i kâinat efendimiz, Hazret-i Muaz’ı öpüp buyurdu ki:

- Bu eli cehennem yakmaz.

(Tibyan)

“Kendine verdiğim nimeti, benden bilip kendinden bilmeyen, nimetlerin şükrünü eda etmiş olur. Rızkını kendi çalışması ile bilip, benden bilmeyen ise, nimetin şükrünü eda etmemiş olur.”

[İ. Gazali]



“Mustafa buyurmuştur ki "Her peygamber gençliğinde yahut çocukluluğunda mutlaka çobanlık etmiştir.

Çobanlık etmeden, o sınavı geçirmeden Tanrı ona âlem başbuğluğunu vermez.

Vakarlari, sabırları meydana çıksın diye Tanrı, onları peygamber yapmadan çoban yapmıştır.

Her buyruk sahibinin de insanlara çobanlık ederken Tanrı buyruğunu gözetmesi gerekir!”

**Mesnevi Şerif**

Rasulullah Hazretleri'nin (**sallallahu aleyhi ve sellem**) dedesi Abdülmuttalib'in yaşı hayli ilerlemişti. Bu yüzden Abdülmuttalib, vefatından yakın bir süre önce Peygamber Efendimizi (**sallallahu aleyhi ve sellem**) güvendiği birine emanet etmek istiyordu. Bu düşüncesiyle bir gece oğullarını evinde yemeğe toplamaya karar vermişti. Hazreti Hamza (**radiyallahu anh**), Ebu Leheb, Ebu Tâlib ve diğer oğulları yemekte bir araya toplanmışlar ve babalarının ne söyleyeceğini merak ediyorlardı. Oğullarına tek tek bakarak, biricik torunu ile ne kadar ilgilenebileceklerini, ona ne kadar sevgi verebileceklerini düşünüyordu. Ebu Leheb'e baktı ama onun katı kalpli, merhametsiz bir kişiliğe sahip olduğunu düşünüp, Nur Muhammed'le (**sallallahu aleyhi ve sellem**) ilgilenmez fikriyle vazgeçti. Hazreti Hamza'ya (**radiyallahu anh**) baktı; fakat onun ava olan merakı, atılganlığı, cesaretli oluşu ve çocuğunun da bulunmaması sebebiyle Hazreti Muhammed'le (**sallallahu aleyhi ve sellem**) yeteri kadar alakadar olamayacağını düşünerek ondan da vazgeçti. Ebu Tâlib'e baktı. Her ne kadar Ebu Tâlib maddi anlamda zengin olmasa da merhamet, şefkat ve sevgi yönünden zengindi. Bu fikir kalbini mutmain etmişti ama yine de bu konuda Efendimizin (**sallallahu aleyhi ve sellem**) de onayını almak istiyordu. Rasulullah'a (**sallallahu aleyhi ve sellem**) dönerek: *"Amcalarından hangisinin himayesine girmek istersin?"* diye sordu. Efendimiz (**sallallahu aleyhi ve sellem**) dedesinin bu sorusu üzerine koşarak; Ebu Tâlib'in boynuna sarıldı. Bu durum karşısında oldukça sevinen Abdülmuttalib, çok sevdiği torununu oğluna emanet ederken: *"Onu sana emanet ediyorum. O, ilahi bir emanettir. Onu her şeye rağmen, canın ve başın pahasına da olsa koruyacağına dair bana açıkça söz ver ki, gözlerim arkada kalmadan gönlüm rahat etsin."* dedi. Ebu Tâlib ise babasına şu cevabı verdi: *"Sen hiç merak etme babacığım. Onu öz çocuklarıma, hatta kendi canıma bile tercih edeceğimden emin olabilirsin. Hayatta bulunduğum müddetçe Ona hiç kimsenin zarar vermesine müsaade etmeyeceğime söz veriyorum!"* Aralarında geçen bu konuşmalardan sonra, her iki taraf memnun olmuştu, artık Efendimiz (**sallallahu aleyhi ve sellem**) amcası Ebu Tâlib'in himayesindeydi.

Ebu Tâlib oldukça fakirdi. Evinde sütünden faydalandığı birkaç devesinden başka mal varlığı da yoktu. Fakat tüm bunlara rağmen, Ona Mekke halkı tarafından hürmet gösterilir; sevilir ve sayılırdı. Bu konuda Ebu Tâlib'in oğlu olan Hazreti Ali (**radiyallahu anh**), babasının saygınlığını *"Babam, Kureyş'in fakir, fakat ileri gelenlerinden şerefli biri idi. Hâlbuki kendisinden evvel böyle yoksul olduğu halde kavminin ulu kişisi olmuş bir kimse gelmemiştir."* buyurarak özetlemiştir.

Habib-i Zîşan'ı (**sallallahu aleyhi ve sellem**) bir an bile yanından ayırmayan Ebu Tâlib, Onu öz çocuklarından farklı görmediği gibi babasına verdiği sözü bir an bile aklından çıkarmıyordu.

Efendimizin (**sallallahu aleyhi ve sellem**) bulunduğu yerde bereket eksik olmazdı. Onun evde bulunmasına hürmeten bulunduğu sofrada yemekler bereketlenir, artardı. Ebu Tâlib'in çocukları yemek yemek için sofraya oturduklarında, Efendimiz'in (**sallallahu aleyhi ve sellem**) sofrada bulunmadığı bir gün ise kimse karnını doyuramaz ve kimse tok bir şekilde sofradan kalkamazdı. Lakin Rasulullah (**sallallahu aleyhi ve sellem**) ne zaman onlarla birlikte sofraya otursa hepsi karınlarını doyurarak masadan ayrılırlardı. Yine bir gün yemek zamanı Ebu Tâlib sofrayı hazırlamıştı. Hazreti Muhammed (**sallallahu aleyhi ve sellem**) henüz sofraya teşrif etmemişlerdi; bu yüzden Ebu Tâlib çocuklarına şöyle dedi: *"Muhammed gelinceye kadar elinizi yemeğe uzatmayın!"* Kısa bir süre içinde Efendimiz (**sallallahu aleyhi ve sellem**) geldikten sonra Onunla

birlikte yemeğe başladılar. Hazreti Muhammed'in (sallallahu aleyhi ve sellem) olduğu zamanlarda yemeklerin bereketlendiğini fark eden Ebu Tâlib, Rasulullah'a (sallallahu aleyhi ve sellem): *"Doğrusu sen iyi ve hayırlı bir kimsesin."* derdi. (İbn Kesir, el-Bidaye Ve'n-Nihaye)

Habibullah (sallallahu aleyhi ve sellem) on yaşına girmişti. Rasulullah (sallallahu aleyhi ve sellem) amcasına maddi olarak yardım etmek istediğinden dolayı koyunları, keçileri otlatmaya gitmek istiyordu. Bu konuyu amcasına söyleyince Ebu Tâlib ve eşi Fatıma Hatun Onun başına bir iş gelmesinden korktukları için bu duruma razı olmamışlardı. Fakat Efendimiz'e (sallallahu aleyhi ve sellem) olan sevgi ve merhametleri ağır basınca bu isteğine karşılık onay verdiler. Artık İki Cihan Serveri (sallallahu aleyhi ve sellem) sütanesi Halime'nin yanında olduğu gibi kırlarda birkaç sene çobanlık yapacaktı. Çobanlık yaptığı sırada yaşadığı olayları ise Peygamberlik görevi geldiğinde Ashab-ı Kiram'a anlatacak ve şu olay gerçekleşecekti:

Bir gün Hazreti Muhammed (sallallahu aleyhi ve sellem) sahabeler ile birlikte, Merruzahran mevkiinde misvak ağacının yemişini topluyordu. Nur-i Dilara (sallallahu aleyhi ve sellem) Ashab-ı Kiram'a şöyle buyurdu:

*"Siz bu yabani yemişlerin karalarını tercih ediniz. Çünkü onun siyahı en lezzetlisidir."*

Sahabeler merak ve hayret içinde;

*"Yâ Rasulallah"* dediler. *"Bu yemişin iyisini kötüsünü çobanlar bilir. Siz de koyun güttünüz mü?"*

Rasul-i Ekrem Efendimiz (sallallahu aleyhi ve sellem) gülümseyerek: *"Hiçbir peygamber yoktur ki, koyun gütmemiş olsun."* cevabını verdiler. (İbni Sa'd, Tabakât Buharî, Müslim, İbni Mâce)

Yine bir başka olayı Rasul-i Zîşan Efendimiz (sallallahu aleyhi ve sellem) şöyle anlatacaktır: *"Musa (aleyhissalatu ve selam) peygamber olarak gönderildi; koyun güderdi. Davûd (aleyhissalatu ve selam) peygamber olarak gönderildi; koyun güderdi. Ben de peygamber olarak gönderildim. Ben de kendi ailemin koyunlarını Ciyad'da (Mekke'nin alt tarafında bir yer) güderdim."* (Tabakât, 1/126)

Âlemlere Rahmet olan Efendimiz'in (sallallahu aleyhi ve sellem) koyun gütmesi ve çobanlık yapması, aynı zamanda Onu sabra, tahammüle alıştırmış; sorumlu olduklarına karşı koruma alışkanlığı kazanmasına vesile olmuştur. Ayrıca çobanlık yapması diğer bir yandan cahiliye devrinin kötülük ve çirkinliklerinden uzak kalmasına da sebep olmuştur.

Aradan birkaç sene geçmiş, Ebu Tâlib'in aile efradı kalabalık olduğundan maddi yönden sıkıntısı daha da hissedilmeye başlamıştı. Bu yüzden Rasulullah (sallallahu aleyhi ve sellem) ticaretle ilgilenmeyi kendine mecbur görmüştü. Amcasını hiçbir zaman yalnız bırakmayan Rasulullah (sallallahu aleyhi ve sellem) Ebu Tâlib'le birlikte ticaretle ilgilenip Ona destek olmaya karar vermişti. Bu karar üzerine Ebu Tâlib, Efendimiz (sallallahu aleyhi ve sellem) ile birlikte Şam'a giden kervana katılarak ilk seyahatlerine çıktılar...

Selam, dua ve aşk ile...





## ALLAH'IN BEDİR SAVAŞINDA LUTFETTİĞİ HZ. ÖMER

“Ömer bin Hattab cennet ehlinin kandilidir.” (Ebu Nuaym)



Hazreti Peygamber (sallallahu aleyhi ve sellem), Mekke döneminde müşriklerle hiç savaşmamıştı. Bunun sebebi ise o Yüce Rahman'ın cihada izin vermemiş olmasıydı. Çünkü bu durumda Müslümanlar, daha perişan bir hale düşebilirlerdi. Şiddet daha çok şiddet doğururdu. Nitekim Medine döneminde Müslümanlara cihat izni verilmesi ile birlikte savaşmaları bitmemiş ve hep devam etmiştir. Müslümanlar kendisinden savaş için izin istediklerinde “Henüz cihada izinli değilim” diyordu. (Nahl Suresi, 125-126)

Savaş sonrası Müslümanlar, müşrikleri büyük bir hezimete uğrattılar. Esirler Müslümanlardaydı. Hazreti Peygamber (sallallahu aleyhi ve sellem) esirlerin başına Hazreti Ömer Efendimizi görevli kıldı. Esirler kaçmasınlar diye sıkıca bağlanmışlardı. Esirlerin en ileri gelenlerinden birisi de Peygamberimizin (sallallahu aleyhi ve sellem) amcalarından Abbas idi. Ömer bin Hattab bu şahsı daha da sıkı bağlamıştı. Savaş bittiğinde gece amcasının iniltilerini duyan Hazreti Peygamber (sallallahu aleyhi ve sellem) ister istemez çok hüznünlendi ve uyuyamadı. Bu hal etrafı da yansıtmıştı. Rasulullah'ı (sallallahu aleyhi ve sellem) huzursuz gören ensar, durumu anladı ve Abbas bin Abdulmuttalib'in bağlarını çözdü.

Esirlere nasıl davranılacağı hakkında bir ayet yoktu. Böyle durumlarda Allah Rasulü (sallallahu aleyhi ve sellem) ashabını toplar istişare ederdi. Bu olayda da öyle yaptı ve ashaba sordu:

“Ashabım bu durumla ilgili görüşleriniz nelerdir?”

Hazreti Ömer'ul Faruk hemen görüşünü söyledi: “Ey Allah'ın Rasulü! Derhal hepsinin boynunu vuralım.”

Rasulullah (sallallahu aleyhi ve sellem) buna karşı sessiz kalıp sorusunu yineledi. Hazreti Ömer aynı görüşünü tekrarladı. Merhamet sahibi Muhammed Mustafa'nın (sallallahu aleyhi ve sellem) gönlü buna razı gelmedi. Bundan sonra ashabın en ulusu Hazreti Ebubekir “Ya Rasulullah! Bence bunları fidye karşılığı serbest bırakalım.” dedi. Bu fikir kabul gördü. Fidyeyi veremeyecek olanlar on çocuğa okuma yazma öğretmesi karşılığında serbest bırakılacaktı. İlahi bir sırı alman bu kararın ardından inen ayet ile de hüccet bulacaktı: “Hiçbir peygamber için yeryüzünde ağır basmadıkça (düşmana üstün gelmedikçe) esirleri bulunmak (ve ondan fidye almak) vaki olmamıştır.” (Enfal Suresi, 67)

(Devam edecek)





# İSLAM'DA EVLİLİK

Sıddıkâ ÂMİNE

## BOŞANMAYA GİDEN YOL

Esselamü aleyküm ve rahmetullah

Geçtiğimiz sayıda talak (boşanma) konusuna başlayarak, hangi hallerde bu yola başvurulması gerektiğine ve mubah olup olmadığına kısa maddeler halinde değinmiştim. Bu sayımızda da konuyu biraz daha detaylandırmak istiyorum.

Yazacaklarıma Allah'ın (**celle celalühü**) inanlar için emir buyurduğu, bu konuya delil olduğuna inandığım Nisa suresi 34. ayet-i kerimesi ile başlayacağım:

***“(...)Saliha kadınlar itaatkârdır, Allah'ın kendilerini korumasına karşılık (kimse görmese de) namuslarını koruyucudurlar. Başkaldırmalarından endişe ettiğiniz kadınlara öğüt verin, kendilerini yataklarında yalnız bırakın, (nihayet) dövün, eğer size itaat ederlerse artık aleyhlerinde yol aramayın çünkü Allah yücedir, büyüktür.”***

Hanefi fukahası bu ayeti kerimedeki başkaldırmaktan kastın kocasına asi olmak, fikhen temiz olduğu halde kocasının davetine icabet etmemek, farzları yerine getirmemek ve haramlardan kaçınmamak olduğunda mutabakata varmıştır. Dolayısıyla Allah'ın (**celle celalühü**) emir ve yasaklarına itaat etmeyen kadının, bu uyarılara rağmen o hal üzere devam ederse boşanabileceğine veya bu durumdaki bir kocadan, kadının boşanmayı talep etmesinin caiz olduğuna hükmetmişlerdir. (**Fetavayı Hindiye**)

Hanefi uleması ayeti kerimedeki dövmek tabirinin uygulamasını ikinci sırada, yataklarında yalnız bırakmak üçüncü sırada olacak şekilde değerlendirirler. Dövmenin ölçüsünü de, ***“dirsek bedene dayalı bir şekilde, kolu kaldırmadan, başına ve yüzüne vurmaktan, fiske şeklinde ancak boşanmamak için son çare olacak ise bu yol tercih edilebilir”*** şeklinde açıklamışlardır.

Üstadımız Mustafa Özbağ Efendi'nin bu konudaki görüşleri ise şöyledir:

***“Rasulullah (sallallahu aleyhi ve sellem) Efendimiz hanımlarını hiç dövmemiş ama yataklarında yalnız bıraktığı olmuştur. Ben de böyle bir durumda O'nun sünnetini uygulamanın daha doğru olduğunu düşünüyorum. Evet, bir kimse boşayacağına bir tokat vurabilir ama sadece bir fiske. Tabi kimse bu duruma getirecek hareketlerde bulunmamalıdır. Dövmek bir çözüm değildir. Çok tercih edilecek bir yol olmamalıdır. Dövmek bir yol da değildir. Zaten bir kadın için yatakta yalnız bırakılmak büyük bir züldür, dövmekten de ağırdır.”***

İmamı Merginani ise boşanma bahsinde, Kur'an ve sünnete aykırı olan hareketleri bir musibet olarak



görmüş ve **“Boşanmanın mubah oluşu musibetten kurtulmaya ihtiyaç olduğu içindir ”** demiştir. (Emanet ve Ehliyet)

Boşanmaya götüren en büyük sorunlardan bir diğeri cinsel iktidarsızlıktır. Bu sorun için ise Hazreti Ömer, Hazreti Ali ve İbni Mesud, **“Tedavi olmaları için onlara bir yıl müddet verilir”** demişlerdir. (Emanet ve Ehliyet )

Açıkça anlaşılacağı üzere Allah (celle celalühu) boşanma yoluna başvurmadan önce takip edilmesi gereken yolu; nasihat, yatağında yalnız bırakmak, son çare olarak dövmek şeklinde sıralamıştır. Hastalıklarda ise tedavi olmaları tavsiye edilmiştir. Bu konu yalnızca bir ayeti kerime ile açıklanarak bırakılmamıştır. Başka ayeti kerimelerden ve Rasulullah (sallallahu aleyhi ve sellem) Efendimizin hayatından örnekler ile de ölçü almamız mümkündür.



Sahabeden kadınlar ve erkekler zaman zaman Rasulullah (sallahu aleyhi ve sellem) Efendimize konuyla alakalı sorular sormuşlar ve öğrendikleri bilgileri hadislerle günümüze kadar aktarmışlardır. Örneğin şu hadis-i şerif mü'minlere, karı kocanın arasını düzeltmek mümkünse, buna yardımcı olmaya, aksine hareket edilmemesine dikkat çekmiştir:

**“Bir kadını kocasına karşı ifsad eden ve isyana sevk eden bizden değildir .”** (Müsned-ibni Hanbel)

Boşanmadan önce çözüm olabilecek diğer bir yol da şudur ki Allah (celle celalühu) Nisa suresi 35. ayet-i kerime ile bu yolu şöyle izah etmiştir:

**“Eğer karı kocanın aralarının açılmasından endişe ederseniz, o vakit erkeğin ailesin bir hakem, kadının ailesinden bir hakem gönderin. Her ikisi de aralarının düzelmesini isterlerse Allah (celle celalehu) aralarında dargınlık yerine barışmayı muvaffak kılar. Allah (celle celalehu ) hakkı ile bilicidir, haberdardır.”**

Bir diğer ayeti kerime de;

**“Ve şayet bir kadın kocasının geçimsizliğinden veya yüz çevirmesinden**

**korkarsa barış yolu ile aralarını düzeltmelerinde onlar için günah yoktur ki düzeltmek daha hayırlıdır... ”**(Nisa s.128) buyrulmuştur.

Son olarak konuyu şöyle özetlemek mümkündür. Boşanmak haram kılınmamıştır, zaruret halinde caiz, hatta bazı hallerde de (Allah'a isyana zorlanmak gibi) vacip görülmüştür. Konuyu bu hükümlere delil olarak gördüğüm bir hadis-i şerif ve bir ayet-i kerime ile bitirmek istiyorum.

**“Ey Nebi! Kadınları boşadığınız zaman iddetleri süresinde boşayın ve o iddeti sayın.”** (Talak, 1)

**“Cenabı Hakk'ın gazabını en çok celbeden helal talaktır (boşanmaktır).”** (Ebu Davud)



## KARDEŞLER ARASINDAKİ KISKANÇLIĞI ENGELLEMELİK İÇİN NELER YAPILABİLİR?

\*Kardeşi doğmadan önce ona anlayabileceği bir dille aileye yeni bir üyenin geleceği, evdeki ortamın her zamankinden daha heyecanlı ve karışık olabileceği, örneğin; eve sık sık misafirlerin gelip gideceği ama sonra her şeyin tekrar düzene gireceği anlatılabilir. Bunları anlatmak için son ana kadar beklenmemelidir.

\*Çocuğunuza "**Sakin endişelenme, seni de bebek kadar seveceğiz.**" cümlesi iyi niyetle de olsa asla kurulmamalıdır.

\*Anne-baba aralarında iş bölümü yaparak anne yeni bebekle ilgilenirken, babanın diğer çocukla ilgilenmelidir. Çocuğa kendisiyle de ilgilenildiği hissettirilmelidir.



\*Bebek için söylenen "**Ne kadar yaramaz, sürekli ağlıyor ve beni yoruyor. Oysa ben seni daha çok seviyorum.**" gibi bir cümle çocuk tarafından inandırıcı bulunmayıp, tam tersine onu kandırmayı istediğiniz inancını verebilir. Bu da en başta çocuğunuzun size olan güvenini zedeleyecektir.

\*Bebeğe sürekli bebek demek yerine doğrudan adını söylemeye başlamak bebeğin bir nesne değil de canlı bir varlık olduğunu anımsatacaktır. Bebeğe "**benim**" değil "**bizim**" diye başlayarak hitap etmek ve "**Sessiz ol, kardeşin uyuyor.**" gibi sözlerle çocuğun yaşantısını bebeğe göre ayarlamak kıskançlığı artıracaktır.

\*Kardeşler arasında kıskançlık hissedildiğinde onları birbirinden uzaklaştıracak değil yakınlaştıracak ortamlar oluşturulmalıdır.

\*Çocuğunuza "**sen ağabey oldun, sen ablasısın**" gibi sözler sarf edilmemelidir. Buradaki amaç hem çocuğun kardeşine karşı sorumluluklarını bilmesi hem de onu kabullenmesini sağlamak olabilir ancak kendisine bu tarz yaklaşım çocuklar bir süre sonra abla-ağabey rolünü reddederler. Çünkü bu sorumluluktan sıkılırlar.

\*Çocukla yapılacak konuşmada ayrıntılara inilebilmeli, çocuğun kardeşinin doğumundan sonra yaşanacakları pozitif olarak hayal edebilmesi sağlanmalıdır.

\*Çocuğa, ona hamileyken yaşadığınız güzel duyguları ve doğumundan sonra yaşanan bebeklik sürecini sık sık anlatılmalıdır.

\*Hamilelik nedeniyle yaşanan rahatsızlıklar varsa bunlar asla bebeğe bağlanmamalıdır. "**Başım ağrıyor.**" gibi izahlarla durum anlatılmalı ve çocuktan müsaade istenmelidir. Aksi takdirde çocuk yeni doğacak kardeşini suçlayabilir.

\*Çocuğa doğmamış kardeşinden hediye gönderilmesi pozitif bir izlenim oluşturabilir.

\*Doğum esnasında çocuk mutlu olabileceği insanlara emanet edilmelidir.



YERYÜZÜNDE GEZEN CENNETLİK BİR KİŞİ

## **TALHA bin UBEYDULLAH** (radiyallahu anh) - 1

Aşere-i Mübeşşere'den olan Talha bin Ubeydullah'ın (radiyallahu anh) nesebi Osman bin Amr bin Sa'd bin Teym bin Mürre bin Katb bin Lüeyy bin Galib el-Kurasi et-Teymi'dir. Künyesine bakarsak, Ebu Muhammed'dir. Kureyş'in Teymi kabilesindedir, babasının adı Ubeydullah, annesi ise es-Sa'be bint Abdillah bin Malik el-Hadramiyye'dir. Dedesi, Hazreti Ebu Bekir Sıddık'ın (radiyallahu anh) dedesinin kardeşidir. Talha bin Ubeydullah'ın (radiyallahu anh) hanımları; Humne binti Cahş, Hz. Ebu Bekir'in kızı Ümmü Gülsüm ve Ummü Ebban binti Utbe'dir. Kendisi Peygamber Efendimiz'in (sallallahu aleyhi ve sellem) bacanağıdır.

Sahabe Efendimiz'in şemailine bakacak olursak orta boylu, geniş göğüslü, geniş omuzlu, iri ayaklı esmer benizli, sık saçlıydı fakat saçları ne kısa kıvrıkcık ne de düz ve uzundu. Güler yüzlü, ince burunlu. Saçlarını boyamazdı, yürüdüğü zaman süratli yürür, bir yere yöneldiği vakit tüm vücudu ile dönerdi. (İbn Sa'd)

Talha (radiyallahu anh) ticaretle ve ziraatla meşguldü ve büyük çiftlik sahibi idi. Kendisinin Hayber'de ve Irak'ta çok arazileri vardı. Böyle büyük bir zenginliğin içinde bulunmasına rağmen, gayet az yer, israf etmez ve israf edenleri sevmezdi. Günlük geliri bin altındı. Ashabın zenginlerindendi. Zengin olduğu kadar da cömertti. Cömertliği sebebiyle kendisine "**el-Fayyad**" denirdi. Öksüzleri gözetir, fakirlerin ihtiyaçlarını görür, biçarelere yardım ederdi. Muhtaç olanlara para verirdi. Teymoğulları'nın bütün muhtaçları, onun yardımları altındaydı.

Talha (radiyallahu anh) dullarını evlendirir, borçlularının borçlarını öderdi, ihtiyaç sahibi Müslümanlara çokça yardımda bulunur, elindekiler bitinceye kadar tüm servetini dağıtırdı. Zü'l-Karade gazvesinde mücahitlerin susuz kalmaması için kuyu satın alıp onu müminlere vakfetmişti. O zaman kuyu satın almak ve vakfetmek çok büyük cömertlikti.

Zü'l-Usra gazvesinde ise savaşa katılanları tek başına doyurmuştu. Fedakârlık yarışında çeşitli vesilelerle yapmış olduğu hayırlardan dolayı, Rasulullah (sallallahu aleyhi ve sellem) ona "**Talhatü'l-Hayr**" lakabını takmıştı.

Cennetle müjdelenen on sahabeden ve Hazreti Ebubekir (radiyallahu anh) aracılığıyla Müslüman olan beş kişiden biridir. Ayrıca, halife seçiminin gerçekleştirilmesi için oluşturulan altı kişilik Ashab-ı Şura arasında yer alan meşhur bir sahabedir. Hazreti Ebu Bekir'den (radiyallahu anh) sonra İslam'a ilk girenlerden birisidir.

Rivayet edilir ki Talha b. Ubeydullah, (radiyallahu anh) Busra panayırında bulunduğu bir sırada, oradaki bir manastırın rahibi: "Sorun bakayım, bu panayır halkı arasında, ehl-i Harem'den bir kimse var mı?" diye seslenir. Talha da(radiyallahu anh): "Evet var! Ben Mekke halkıyım" diye cevap verir. Bunun üzerine rahip: "

*“Uhud günü, yeryüzünde sağımda Cebrail'den, solumda Talha bin Ubeydullah 'tan (radıyallahu anh) başka bana yakın bir kimsenin bulunmadığını gördüm. Yeryüzünde gezen cennetlik bir kimseye bakmak isteyen, Talha bin Ubeydullah'a (radıyallahu anh) baksın.”* (Buhari)



*Ayakkarı Allah yolunda tozlanmış  
bir kula cehennem dokunmaz.*

Ahmed (sallallahu aleyhi ve sellem) zuhur etti mi?" diye sorar. Talha: "Ahmed (sallallahu aleyhi ve sellem) de kim?" der. Rahip: "Abdullah bin Abdulmuttalib'in oğludur. Bu ay Onun çıkacağı aydır. O, peygamberlerin sonuncusudur. Harem'den çıkacak; hurmalık, taşlık ve çorak bir yere hicret edecektir. Sakın onu kaçıрма." der. Rahibin söyledikleri Talha'nın(radıyallahu anh) kalbinde yer eder. Oradan alelacele ayrılarak Mekke'ye döner ve yakında herhangi bir olayın meydana gelip gelmediğini sorar. Abdullah'ın oğlu Muhammedü'l-Emin'in peygamberliğini ilan etmiş olduğunu ve Ebubekir'in (radıyallahu anh) de Hazreti Muhammed'e (sallallahu aleyhi ve sellem) tabi olduğunu öğrenir. Hemen Ebubekir'in yanına vararak rahibin anlattıklarını haber verir. Birlikte Rasulullah'a (sallallahu aleyhi ve sellem) giderler. Talha (radıyallahu anh) oracıkta Müslüman olur.(Ibn Sa'd)

Talha bin Ubeydullah (radıyallahu anh) ahlâk, edeb ve fazilet bakımından çok yüksekti. İslam'da her türlü iyilik ve fazilette ümmetin en önünde Talha bin Ubeydullah'ın (radıyallahu anh) bu bütün üstünlük ve faziletlerden sadece kavuşmadığı Hulefa-i Raşidin derecesi olmuştur. Kalbi Allah-u Teâlâ'nın korkusuyla ve Rasulullah'ın (sallallahu aleyhi ve sellem) muhabbetiyle doluydu. Bu muhabbeti aşk derecesinden de çok ötelerdeydi. O, bu aşkın en güzel ispatını Uhud ve diğer gazalarda gösterdi.

Sevgili Peygamberimiz (sallallahu aleyhi ve sellem) Onun için buyurdu ki:

*“Uhud günü, yeryüzünde sağımda Cebrail'den, solumda Talha bin Ubeydullah 'tan (radıyallahu anh) başka bana yakın bir kimsenin bulunmadığını gördüm. Yeryüzünde gezen cennetlik bir kimseye bakmak isteyen, Talha bin Ubeydullah'a (radıyallahu anh) baksın.”* (Buhari)

Bir gün Ebu Bekir-i Sıddık (radıyallahu anh) Rasulullah'ın (sallallahu aleyhi ve sellem) yanına girmişti. Rasulullah (sallallahu aleyhi ve sellem) Ona, “Ya Ebu Bekir (radıyallahu anh)! Sen, Atik yani Allahü Teâlâ'nın Cehennem'den azad ettiği kişisin.” dedi. Ondan önce kimseye böyle Atik ismi verilmemişti.

Sonra Talha bin Ubeydullah (radıyallahu anh) içeri girdi. Rasulullah Efendimiz (sallallahu aleyhi ve sellem) Ona da buyurdu ki:

*“Ey Talha! (radıyallahu anh) Sen de şehit olmayı bekleyenlerdensin.”* (Hz. Âişe)

ALLAH ŞEFAATLERİNE NAİL EYLESİN İNŞALLAH.

# SOHBETİ PİRAN

ESMA YOLCU



## KERAMETLER SULTANI EMİR SULTAN HAZRETLERİ

Bir önceki sayımızda bahsettiğim gibi, ilmi ve edebi ile Bursalıların gönlüne taht kuran gönül dostu dünya ve ahret saadetini yaşayacağı Hundi Fatıma Hatunun da kalbine mutluluk tahtını kurmuştur. Bu mutlu birlikten bir erkek iki kız çocuğu dünya ya gelmiştir. Ve Bursa'da yıllarca ilmi, edebi, aşkı ile hizmetini sürdürmüştür.

Hizmetini sürdürürken Sultanın birçok kerameti görülmüştür. Şöyle ki bir gün talebelerinden biri gelerek Emir Sultan Hazretlerinin elini öper. Emir Sultan Hazretleri de talebelerin ve çevre halkının hal hatırlarını sorarak cebinden bir akçe çıkarıp talebesine şöyle buyurur: **“Biz hayatta olduğumuz müddetçe bu akçe ile yetinin. Bize de dua edin.”** Arkadaşlarının yanına giden talebe, Emir Sultan Hazretlerinin selamını ve bir akçe ile ömürlerinin sonuna kadar yetinmelerini söylediğini iletir. Sultanın selamını ayakta alan talebeler, dünya malından soğurlar. Hiç kimseden dünya malını almazlar. Pencerelerinin önünde bir kutu vardır. İhtiyaç sahipleri bu kutu içinden akçe alıp masraflarını karşılarlar. Kutu içine atılan bir akçe ile alınan üzüm ve ekmekle oruçlarını açan öğrenciler kanaat ederek, şükür şerbetini kana kana içerler. Ve talebeler akçenin kutudan hiç eksilmediğini görünce Sultanın kerametini anlarlar. Emir Sultan Hazretleri'nin talebeleri bunu gibi birçok kerametine şahit olmuşlardır.. Başka bir örnek şöyledir: Bir seferinde Hacı Bayram Veli Hazretleri, Emir Sultan Hazretlerini ziyaret etmek için bir grup talebesiyle birlikte Bursa'ya gelirler. O zamanlarda Emir Sultan Hazretleri'nin Bursa Kalesi kenarındaki evi ustalar tarafından tamir edilmektedir. Ziyaret esnasında marangozlar ellerinde bulunan büyük bir ağacı düşürürler. Sultanın mübarek bakışları ağaca nazar edince ağaç boşlukta kalır. Hacı Bayram Veli bu olaya şahit olur ve içinden; ‘Herhalde Emir Sultan kerametlerinden birini bana göstermek istedi.’ der. Gönül gözü açık olan Emir Sultan Hazretleri hemen şöyle söyler: **“Biz size keramet göstermedik, kale kenarında çocuklar oynuyorlardı ağaç onların başına düşüp ezilmesin diye böyle yaptık. Gayemiz çocukları bir felaketten kurtarmaktı.”** Nitekim çocuklar oradan uzaklaşınca ağaç yere düşer. Kayınpederi olan Yıldırım Bayezid'in katıldığı savaşlarda da kerametleri zuhur etmiştir. Emir Sultan Hazretleri adı kerametler sultanı olarak geçen; dillerde, gönüllerde taht kuran büyük bir evliyadır. İnşallah bizler de onların edepleriyle edeplenelim, ahlaklarıyla ahlaklanalım, aşklarıyla aşklanalım. Emir Sultan Hazretlerinin dilinden düşmeyen şiirlerinden bir tanesi aktarıp yazımı bitireyim;

Eğer gönlün benimle olursa  
Yemende de olsan bile yanımdasın  
Eğer gönlün benimle değilse  
Yanımda olsan bile uzaktasın

Dinle bak ne hoş söyledi  
Zebur'unda Davud'a buyurdu  
Düşman ol önce nefs belasına  
Ondan bana uymakla kurtulasın

Gel şimdi sen de düşman ol nefsine  
Zayi eyle onu her ne dilerse  
Eğer bu işte atarsa riyayı  
Kendine rehber kıl evliyayı

Eğer anlarsan budur sana ol  
Nefsinin şerrinden halas ol  
Nefsinin muradından uzak dur  
Düşersen eğer şeytana uzak dur.

Rabbim bize şeytanın şerrinden, nefsimizin heveslerinden ve bütün kötülüklerden uzak durmayı nasip eylesin. Ve bir evliyanın dizinin dibinde oturup boyun bükenlerden, kendisine rehber edinenlerden eylesin.



## SEYYİDETÜN NİSA (radıyallahu anha) KADINLARIN EFENDİSİ

Önceki sayıda Rasullullah'ın (sallahu aleyhi ve sellem) ciğerparesini nasıl evlendirdiğinden bahsetmiştim. Şimdi de yeni evlileri bekleyen ilk sınav yani "**Uhud Günü**"nden basedeğim. "Uhud bizi sever, biz de Uhud'u severiz." çerçevesinde düşündüğümüzde Uhud, adeta bir dağ olmaktan çıkar; ahad yani tevhid mücadelesinin, itaatin ya da itaatsizliğin kendisi olur. Birçok şehidiyle özellikle de Şehitlerin Efendisi Hazreti Hamza Efendimizle (radıyallahu anh) tarihe geçecek Uhud Savaşı, Hazreti Fatıma'nın da (radıyallahu anha) hemen her safhasında bizzat bulunduğu , askerlere kırbalarla su taşıyıp, yaralılara hemşirelik ettiği, çetin bir savaştı. İşte bizi tam da burası ilgilendiriyor. Demek ki, İslamiyet'te kadınlar sadece evde oturan, vasıfsız kimseler değillerdir.

Ve şimdi sınavın en çetin yerine gelindi. Bir anda ortalığı "Muhammed (sallahu aleyhi ve sellem) öldürüldü!" nidaları sarmıştı. Müşrikler sevinçle galeyana gelmişlerdi. Müminler de önce biraz dağılsalar da Enes bin Nadr'ın (radıyallahu anh) "Ne oluyor size?" sözüyle hemen kendilerini topladılar. Peygamberimizi (sallahu aleyhi ve sellem) düştüğü üstü dallarla kaplı olan tuzaktan kurtaran kişi Ali bin Ebu Talip (radıyallahu anh) olmuştu. Bunun üzerine Rasullullah sallallahu aleyhi ve sellem Hazretleri "**Ali bendendir, ben de Ali'denim.**" buyurarak iltifatta bulunmuştur. Bu cümleden sonra da, savaşa bizzat katılan Cebrail (aleyhisselam) "**Ben de sizin her ikinizdenim.**" diyerek sözü noktalamış. (İbn Hanbel Hasisin Nesai) Hatta bu konuşmalara Uhud Dağı'nın kendisi de katılarak "**La feta illa Ali! La seyfe illa Zülfikar!**" (Ali gibi genç yiğit, Zülfikar gibi kılıç yoktur!) (İbn Kesr, el Kamil Fit Tarih) buyurmuştu.

O sırada cephe gerisinde yaralıları tedavi eden Hazreti Fatıma (radıyallahu anha), olanlardan haberdar olmuş, babasının sağ olup olmadığını öğrenmek için savaş karargahına gitmeye karar vermişti. Fatıma (radıyallahu anha) savaşın tam ortasındaydı. Babası ve Allah'ın Arslanı kocası gibi korkusuzca safları yara yara ilerliyordu. Sonunda karargâha ulaşmıştı. Hazreti Ali (radıyallahu anh) ve çevresindekiler Rasullullah'ın (sallahu aleyhi ve sellem) başına toplanmışlardı. Fakat akan kanı bir türlü durduramıyorlardı. Fatıma bir yandan ağlıyor, diğer yandan da yerdeki hasırı yakarak tütsünün külleriyle kanı durduruyordu. (Kütübi Sitte ve İbn Hişam) Buhari Sehl bin Sad'dan (radıyallahu anh) rivayet ederek şöyle der: "Andolsun ki Hazreti Peygamber'in (sallahu aleyhi ve sellem) nasıl tedavi edildiği hepsi hatırımdadır. Hazreti Peygamber'in (sallahu aleyhi ve sellem) kızı Fatıma, Rasullullah'ın (sallahu aleyhi ve sellem) yaralarını yıkıyordu. Ali ise kırbasından su döküyordu. Fatıma (radıyallahu anha), su ile kanın durmayıp daha da çoğaldığını görünce, hasırın bir kenarını yakarak mübarek başının yaralı kısmına koydu. İşte o zaman yaranın kanı durdu.

Fatıma (radıyallahu anha) dönemin tıp ve ecza bilgisi olan kadınlarındandı. İşte bu olayda da olduğu gibi yine babasının yanında olup, şefkatiyle "**Ümmü Ebiha**" (Babasının Annesi) unvanını almıştı. Hazreti Fatıma (radıyallahu anha) annemiz tam bir mücahide gibi bütün varlığını İslam davasına feda etmişti. Örneğin; Tebük Seferi öncesinde hem Fatıma (radıyallahu anha) hem de diğer mümine hanımlar altın, gümüş gibi eşyalarını İslam ordusuna vakfetmişlerdir. Yine Hazreti Fatıma (radıyallahu anha) annesi Hazreti Hatice'den (radıyallahu anha) kalan mirası da mücahitlere ve şehit ailelerine infak etmişti.

### **Hazreti Fatıma'nın (radıyallahu anha) elleri...**

Bu eller şefkat ve merhamet timsaliydiler. Hatta bu yüzden çölde yetişen ve ince bir kadın eline benzeyen bitkiye, "**Fatıma'nın Elleri**" adı verilmiş. İsminden dolayı mıdır bilinmez ama bu bitkiyi içen huzur ve sükûnet bulurmuş. Babaannemde hacdan getirdiği bu bitkiyi doğum yapacak hanımların doğumları kolay olsun diye onlara içirirdi. Yine hiç unutmam, küçükken ne zaman bir yerimiz ağrırsa elini ağrıyan yerin üstüne koyup, sureler okuduktan sonra, "Elim benim elim değil Hazreti Fatıma annemizin eli, elim benim elim değil Hazreti Hatice annemizin eli, elim benim elim değil Hazreti Aişe annemizin eli olsun" diye dua ederdi ve hemen acımız dinirdi. Ben de şimdi hiç haddim olmayarak Merhametlilerin En Merhametlisinden, Şafi isminin hürmetine, o mübarek annelerimizin ellerini gönüllerimize şifa kaynağı yapmasını diliyorum.

# FAKİRİN EFKÂRİ

Gülenay ZİYA



## THANK YOU MARIO!\*

Bizi Ramazan'a ulaştırıp Ramazan'a has bu sayıyı hazırlama fırsatı veren Allah'a hamd olsun. Arkadaşlar samimiyetle Ramazan-ı şerif konulu yazılarını hazırlarken bizim yine aykırı sözler söyleyesimiz var. Ramazan ile alakalı yazı bekleyenler affetsinler, nasip olursa seneye.

Malum yaz mevsimi buram buram sığağıyla kucaklıyor bizi. Nedendir bilmem yaz ile aram açıktır oldum olası. Elbette bu yazının konusu benim yaz mevsimi ile aramdaki ilişki değil. Konumuz yazları tavan yapan kadın sömürüsü. Kapitalizmin büyük şirketleri sokaklarda reklâm tabelalarıyla, afişlerle üzerimize saldırırken başımızı yerden kaldırmak güçleşiyor. Özellikle yaz mevsiminde kadın posterleri oldukça artıyor. Dikkat ediyorum da bunun satılan mal ile alakası yok. Pazarlanan ürün kadınlarla alakalı olsun olmasın reklâmlarda -neredeyse çıplak- hanımlar servis ediliyor. Belki sözüm ağır gelecek ama bu durum beni bazen "Acaba hangisi pazarlanıyor?" diye düşündürüyor. Dondurma, güneş kremi, güneş gözlüğü, traş losyonu, kahvaltılık gevrek ve daha nice reklâmlar erotik film kıvamında çekiliyor. Hayâ edip televizyonun kanalını değiştirmeye kalksanız bazen ard arda 4-5 kanalı zaplamak durumunda kalıyorsunuz. Kadınlar kadınlığından, erkekler erkekliğinden edep ediyor da bakamıyor. Kadınların çıplaklığı üzerinde reklâm yapıp kasa doldurulması sömürüdür dediğinizde gerici oluyorsunuz. Bu noktada "**Medeniyet açmaksa bedeni, hayvanlar sizden daha medeni**" diyen Mehmet Akif düşüyor aklımıza. "Kadın erkek eşit değildir, kadına pozitif ayrımcılık yapılmalıdır" dediğinizde ise tu kaka oluyorsunuz. Yapıştırılan yaftalardan rahatsızlık duyacak bir kimse değilim.

Niyetim durup düşünülmesi gereken noktalar olduğunu hatırlatmak. Akla soru işaretleri düşürmek. Medeniyet diye dayatılan, çıplaklık; özgürlük diye dayatılan ise kadınların her işte çalışması ve her türlü melanetle karşı karşıya getirilmesi olmayabilir mi? Konuyu bu noktadan detaylandırmaya kalkarsak; İslam'da kadının yeri, kıymeti, çalışma zorunluluğu olup olmadığı, ayaklarının altındaki cenneti konuşmak gerekir. Takdir edersiniz ki bu karşılaştırma sayfalarca sürecektir. Başlıkları verip geçiyoruz.

Soru işaretlerini artırmaya devam edelim. Şimdi günümüzdeki dayatılan sistemle özgürleştikçe; kadının etrafındaki koruyucu kalkanlar kalkıyor, taciz-tecavüzler artıyor, ahlak çöküyorsa burada soluklanmalı canlar. Yakın zamanda beni dehşete düşüren bir hadiseyi anlatayım. Sevdiğim bir arkadaşımın dost meclisinde sohbeteyiz. Kendisi 24 yaşında bir avukat ve bayan. Bir müvekkilini anlattı. Adam otel işletmecisi ve fuhşa teşvikten yargılanıyor. İki bayan aleyhinde (yani bizi pazarlıyor diyerek) ifade vermiş. Benim sevimli arkadaşım bu zevatin hakkındaki iddianın aksini ispatlamakla memur. Çalıştığı hukuk bürosu davayı almış. Adamları toplantı yapıyorlar, dosyalarını kovalıyorlar vesaire. Birebir muhataplar. Aramızda espriler yapıldı, "Bunca yıl bu adamları savunmak için mi okudun?" diye. Tabi benimkiler espriden çok dehşetle söylenen sözlerdi. Çünkü ben onun o fakülteyi kazanmak için harcadığı çabayı, okurken stresten sıkıntıdan çıkardığı yaraları, emeklerini biliyorum. Şahit oldum. Şimdi karşımda ne istediğini bilen, yaşına ve tecrübesizliğine rağmen girdiği davaları çatır çatır kazanan, çakı gibi bir avukat var. Emeklerinin karşılığını aldı, avukatlık hayaline ulaştı. Ama bu durum onu kazanan mı yoksa kaybeden mi yaptı şüpheliyim. Mevzuyu uzatmayayım. Konuyu başlıkla nasıl bağdaştıracağımı merak edenleri rahatlatayım.

Bu olayların muhasebesini yaparken Mario oynadığım günler hatırıma geldi. Oynayanlar bilir, Mario tesisatçı bir zattır. Amaç oyunları geçip prensese ulaşmaktır. Siz onca zorluğu aşar, ateş çemberlerinden, ejderha dişlerinden kurtulursunuz, kaleye ulaşır kapıyı açarsınız; ekranda şu yazı belirir: Thank you Mario but princess is in another castle. (Teşekkürler Mario ama prenses başka bir kalede.) Özgürlük, kadın hakkı diye yolunda didindiğimiz, koşup sarıldığımız; aslında bir hayal kırıklığı olabilir mi?

\*Teşekkürler Mario





## UHUD GAZVESİ- 2

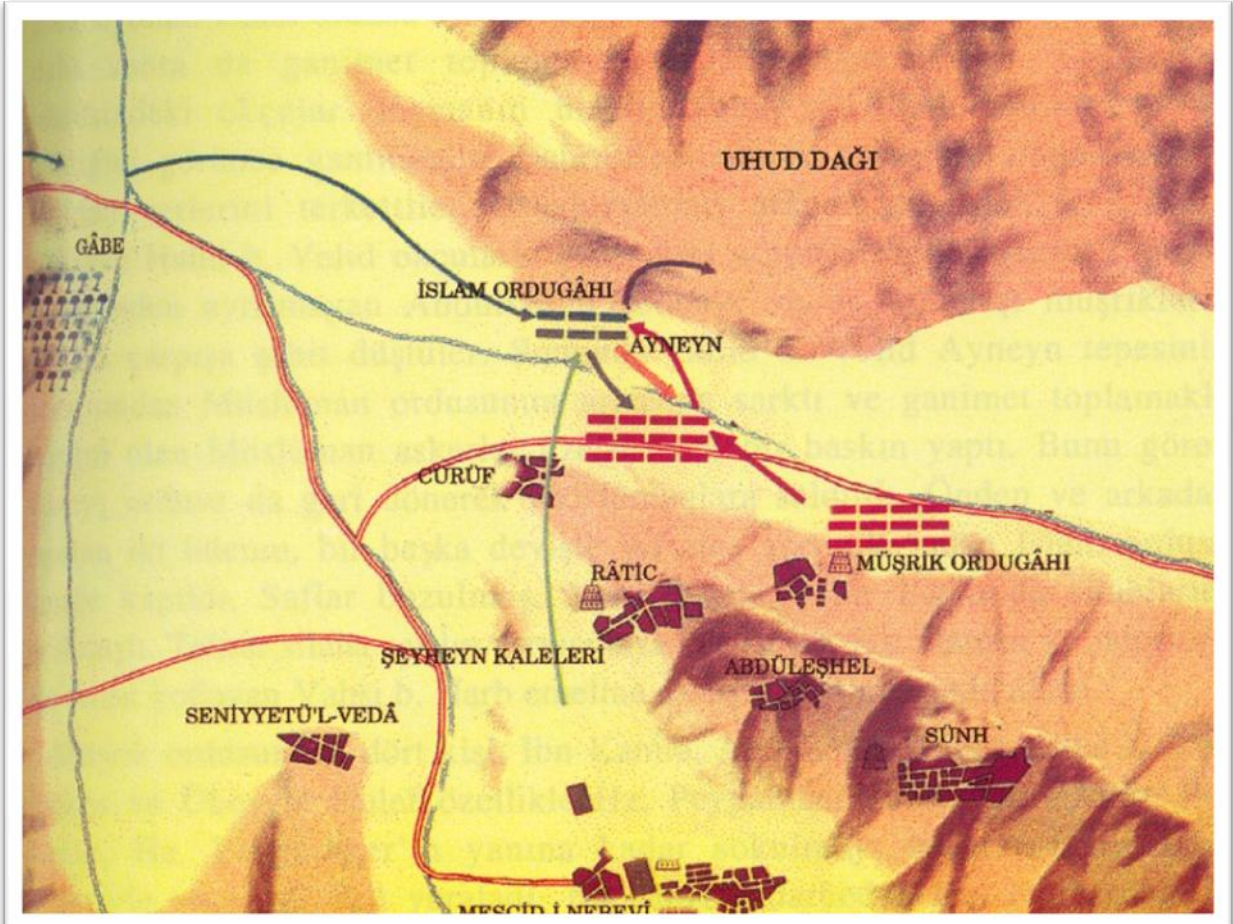
Allah rızası için ekme verirsen, sana ekme verirler.

Allah uğruna can verirsen, sana can verirler.

(Hz. Mevlana)

Can vermeye gidiyorlardı. İnançlarının peşinden gidiyorlardı. İncanın peşinden gitmeyecekse, bu uğurda varını yoğunu vermeyecekse; canını incanın, sevdasının önüne sermeyecekse yaşamaktaki gayesi nedir ki insanın? Onlar da sevdalarının uğruna can vermeye gidiyorlardı. Büyük bir coşkuyla sevdalarına koşuyorlardı!

Yaşları küçük çocuklar Rasulullah'ın (sallallahu aleyhi ve sellem) önünde arkasında dolaşiyor, onları da orduya alması için gözünün içine bakıyorlardı. O küçük yaşlarına rağmen, canlarını bu uğurda vermek istiyorlardı. Rasulullah (sallallahu aleyhi ve sellem) yaşları çok küçük olduğu için on beş kadar çocuğu geri çevirmişti. Bunlardan biri de Rafi bin Hadic'di. Bu sırada sahabelerden birinin "Ya Rasulullah, Rafi iyi ok atar." demesi üzerine, Rasulullah (sallallahu aleyhi ve sellem) Onu da orduya aldı. Rafi'nin orduya alındığını gören Semüre bin Cündüb, babasına "Babacığım, Rasulullah (sallallahu aleyhi ve sellem) Rafi'ye müsaade etti, beni ise geri çevirdi. Hâlbuki ben güreşte Onu yenebilirim." dedi. Babası bunu Rasulullah'a (sallallahu aleyhi ve sellem) iletince, Rasulullah (sallallahu aleyhi ve sellem) güreşmelerini istedi. Güreşte Semüre'nin Rafi'yi yendiğini gören Rasulullah (sallallahu aleyhi ve sellem), Onun da orduya katılmasına müsaade etti. Bu gencecik iki arkadaş, büyük bir coşkuyla gazveye katılacakların safına girdiler.



Gün, akşama kavuşmak üzereydi. Rasulullah'ın (sallallahu aleyhi ve sellem) gazveye katılacakları teftişi de bitmişti. O muazzam sesle buluştu gökyüzü, Bilal-i Habeşi okuyordu ezanı. Kutlu sahabe, Rasulullah'ın (sallallahu aleyhi ve sellem) ardında eda etmişti akşam namazını. Ne büyük bir lütuftur ki yatsı namazını da aynı şekilde eda etmişlerdi.

Geceyi geçirdikleri Şeyheyn Tepesi'nden sabaha yakın ayrılarak, Uhud'a doğru yürümeye başlamışlardı. Müşrik ordusu karşıdan görünürken, sabah ezanı dalga dalga göklere yayılıyordu. Safa durup, Rasulullah'ın (sallallahu aleyhi ve sellem) arkasında silahları sırtlarında, yaklaşmakta olan düşmanın gözleri önünde, namazlarını eda ediyorlardı.

Artık müşriklerle karşı karşıyaydılar. Her iki orduda harp nizamıyla meşgul idi. Bu sırada oraya kadar çekine çekine korku içinde gelen Abdullah bin Übey bin Selül *"Muhammed, rey ve görüş sahibi olmayan gençlerin sözünü dinledi. Benim sözümü dinlemedi. Ey ahali! Bir türlü anlayamıyorum; şuracıkta biz ne diye canımızı vereceğiz."* deyip kavminden ve münafıklardan üç yüz kadar askerle geri döndü. Münafıkların ayrılmasıyla 700 kişi kalmışlardı. Yani Kureyş ordusunun dörtte biri kadar.

Abdullah bin Übey, münafıklardan bir grupla, ordudan ayrılmakla kalmadı, diğer sahabeleri de etkisi altına almaya çalıştı. Onun döndüğünü gören Hazreç Kabilesine mensup Selimeoğulları ile Evs Kabilesine mensup Hariseoğulları da geri dönmeye niyetlendiler. Fakat Allah'ın inayeti yetişip onları bu tereddütlerinden kurtarmıştı.

Bu olayları tasviren Al-i İmran Suresi 122. ayetinde *"Allah, sizden iki birliğin halini de işitip görüyordu ki, onlar dostları ve yardımcıları Allah olduğu halde, bir an bundan gaflet ederek dağılmaya yüz tutmuşlardı. Hâlbuki müminler ancak Allah'a güvenip O'na tevekkül etmelidir."* buyrulmaktadır. Ayrıca Al-i İmran Suresi 166.-167. ayetlerinde de *"Münafıkları da müminlerden ayırıp ortaya çıkarmak içindi. Onlara 'Gelin, Allah yolunda savaşın veya müdafaaada bulunun' denildi. Onlar ise, 'Eğer gerçekten bir savaş olacağını bilsek elbette sizin peşinizden gelirdik' dediler. Onlar o gün küfre imandan daha yakındılar. Onlar, kalplerinde olmayan şeyi dilleriyle söylerler. Allah ise onların gizlediklerini hakkıyla bilir."* buyrulmaktadır.

Günlerden cumartesi idi. Rasulullah (sallallahu aleyhi ve sellem) görevleri Uhud ile Ayneny Tepesi arasındaki geçidi korumak olan, elli okçu sahabeyi Ayneny Tepesine yerleştirip, başlarına da Abdullah bin Cübeyr'i tayin etmişti. Rasulullah (sallallahu aleyhi ve sellem) okçulara *"Düşmanı yendiğimizi görseniz de, size haber vermedikçe, adam göndermedikçe yerlerinizden asla ayrılmayınız. Düşmanın bizi mağlup ettiğini görseniz bile yine de kesinlikle yerinizi terk edip, yardıma koşalım demeyin. Kuşların cesetlerimizi kapıştıklarını görseniz dahi, ben size adam göndermedikçe asla yerinizden ayrılmayınız."* diyerek emretmişti. Rasulullah'ın (sallallahu aleyhi ve sellem) emri böylesine keskindi.

Her iki ordu da harp nizamına girmişti. Karşılıklı bekliyorlardı. Zübeyr bin Avvam zırhlı kuvvetlerin, Hazreti Hamza ise zırhsız birliklerin, başında görevliydi. Müşrik ordusunda ise sağ kol kumandanı Halid bin Velid, sol kol kumandanı ise Ebu Cehil'in oğlu İkrime idi. Süvari birliklerinin başında Safvan bin Ümeyye, okçuların başında ise Abdullah bin Ebi Rabia bulunuyordu.

Müşrik ordusu cephesinde gönülleri intikam hırsıyla dolu kadınlar; türküler, şarkılar söyleyerek ve defler çalarak müşrikleri coşturmaya çalışıyorlardı. Kutlu cephede ise dualarla, tekbirlerle inliyordu ortalık. Bir an evvel "hücum" emrini bekliyorlardı. Vurulup şehit olarak Allah'ın huzuruna çıkmak ya da müşrikleri yerle bir etmek için sabırsızlanıyorlardı.

Müşrik ordusuna iyice yaklaşmıştı. Bu sırada Kureyş ordusu sancaktarı Talha bin Ebi Talha ortaya atılarak kendinden emin, mağrurane bir eda ile seslendi *"Benimle çarpışmaya er meydanına kim çıkar?"*

Karşısına **"Esedullah"** unvanının sahibi Hazreti Ali çıktı. Devamı önümüzdeki sayımızda yayınlanacaktır.



Selamete...



## BESLENME ÇOK ŞEY DEMEK

### 1-Gebelikte Beslenmenin Önemi

Sağlık, toplumsal yaşam açısından oldukça önemli bir yere sahiptir. Kadın ise toplumun en önemli unsuru olan **"ailenin"** temel taşıdır. Özellikle kadının, gerek **annelik** gerekse toplumsal görevlerini yerine getirebilmesi için sağlıklı olması ayrı bir önem taşır.

Sağlıklı nesillerden sağlıklı bir toplumun oluşturulması için temel olarak **gebenin sağlığının korunması** üzerinde önemle durulur. Geçen sayımızda genel olarak beslenmenin önemini ele almıştım. Bu sayımızda; **gebelikte beslenmenin önemi** üzerinde durmak istiyorum.

Gebelikte beslenme; anne, bebek ve toplum sağlığının korunmasında büyük önem taşır. Normal yaşamda olduğu gibi gebelikte beslenmenin de temel kuralı yeterli ve dengeli beslenmedir. Annenin sağlıklı olabilmesi ve bebeğin anne karnında gelişimini tamamlayabilmesi için vücuda gerekli olan besin maddelerinden yeterince alınması gerekir. Anne karnındaki bebeğin tüm besin ihtiyacı ise anne tarafından karşılanır. Gebe kadın, yeterli ve dengeli beslenmezse bebeğin besin ihtiyacı gebenin vücudundaki depolardan karşılanmaya başlar. Bu durum devam ederse anne ve bebeğin sağlığı tehlikeye girer. Önce gebe kadın daha sonra da bebek zarar görmeye başlar. Yeterli ve dengeli beslenmeyen gebe kadınların bebeklerinin; erken doğum ve düşük doğum ağırlıklı doğma, ölü doğma, sakat doğma gibi olasılıkları mevcuttur. Bebeğin sadece bedensel gelişimi değil zekâ ve beyin gelişimi de olumsuz etkilenebilmektedir. Gebelerde ortaya çıkan beslenme sorunları ise şunlardır:

**-Gebelikte en sık karşılaşılan beslenme yetersizliği sorunlarından biri; anemi olarak adlandırdığımız kansızlık durumudur. Aneminin en sık karşılaşılan nedeni ise demir ve folik asit yetersizliğidir.**

**-Gebelikte ortaya çıkan beslenme yetersizliği sorunlarından biri de kemik yumuşaması (osteomalazi-osteomalasia)dır. Bu hastalık, artan kalsiyum ve D vitamini ihtiyacı karşılanmadığında ortaya çıkar.**

**- Kalsiyum ve D vitamininin yetersiz alınması sonucunda diş kayıpları meydana gelebilmektedir.**

**-Artan iyot ihtiyacının karşılanmaması durumunda ise; basit guatr (tiroid bezinin büyümesi) olarak adlandırdığımız hastalık ortaya çıkar.**

**- Gebelikte fazla beslenme (şişmanlık), yetersiz beslenme kadar önemli bir sorundur.**

Halk arasında, gebelere iki canlı olduğu belirtilerek fazla yemek yemesinin öğütlenmesi, yanlış bir davranıştır. Gereğinden fazla besin alımı; yüksek tansiyon ve vücutta ödem oluşması gibi birçok rahatsızlığa sebep olur. Bu durum gebeyi, riskli doğuma kadar götürebilmektedir. Bu nedenle gebeler, yeterli ve dengeli beslenmeleri gerektiğini unutmamalıdır.

Gebeliğin ilk aylarında enerji ve besin öğeleri ihtiyacı daha az, üçüncü aydan sonra bebeğin gelişimi hızlandığı için daha fazladır. Gebenin temel besin maddelerine olan ihtiyacı artar. Gebelik sırasında artan bu ihtiyacı karşılayabilmek için normal bir insanın alması gereken besinlere ilave olarak bazı besin gruplarının artırılması gerekir. Özellikle süt ve süt ürünlerinin, meyve ve sebze grubunun, et-yumurta-kuru baklagil grubunun belirli miktarlarda alınması gerekir. Gebelikte demir ve folik asit ihtiyacının karşılanması da oldukça önemlidir.

Sonuç olarak diyebiliriz ki; gebe kadın hem kendisinin hem de bebeğin gereksinimlerini karşılayabilmek için beslenmesine daha fazla dikkat etmesi gerektiğini bilmelidir. Anne karnındaki bebeğin bedensel ve zihinsel olarak büyümesi ve gelişmesi annenin gebeliği süresince yeterli ve dengeli beslenmesi ile mümkündür.

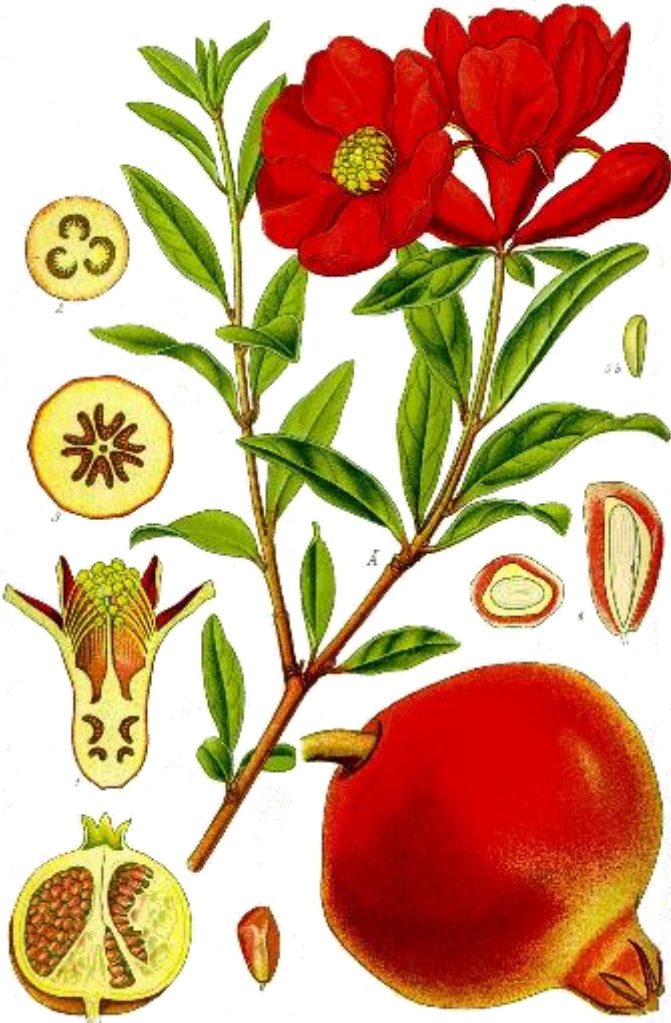
**NOT:** Ayrıca unutmayalım ki önümüzde Ramazan ayı var. En çok yaşanan çelişkilerden biridir gebe kadın için **"Oruç tutmalı mı, yoksa beklemeli mi ?"** sorusu. Gebe kadın beslenmesine dikkat ediyorsa ve doktorundan onay aldıysa oruç tutmasında bir sakınca görülmemektedir. Ancak annenin sistemik bir hastalığı veya bebeğin gelişiminde bir problem varsa ya da doktorunun uygun görmemesi halinde oruç tutmak sakıncalı olabilmektedir. Hamileliğin enerji ve değişik besin gereksinimlerinin arttığı bir dönem olduğunu söylemiştik. Oruç, bu gereksinimlerin yerine konulmasını engelliyorsa ertelenmesi elbette ki çok daha uygundur. Hatta şöyledir ki Peygamberimiz (sallallahu aleyhi ve sellem) bu konuda gebe kadınlara orucu yeme ruhsatının dahi tanındığını buyurmuşlardır. Bir hadisinde:

**"Allah Teâlâ Hazretleri, yolcudan namazın yarısını kaldırdı, oruca da yeme hususunda ruhsat tanıdı. Ayrıca çocuk emziren ve hamile kadınlara, çocukları hususunda endişe ettikleri takdirde, orucu yeme ruhsatı tanıdı."** (Ebu Davud, Tirmizi, İbni Mace) buyuruyor.

**“(Cennetlerin)İkisinde de meyveler, hurma ve nar vardır.”  
(Rahman,68)**

Haziran-Temmuz aylarında parlak kırmızı çiçekler açan, hafif dikenli bir ağaçtır. Çok yıllık ve çalı yapısında olan bu bitki genellikle ılıman bölgelerde yetiştirilir. Ülkemizde ise daha çok Ege ve Güneydoğu Anadolu bölgelerinde görülür.

Birçok din ve inanca göre nar; bereketi, bolluğu ve verimliliği simgeler. Başka bir inanışta ise Âdem ile Havva'ya yasak olan meyvenin elma değil nar olduğu söylenir. Kur'an-ı Kerim'de ise adı üç yerde geçmekte ve Rahman Suresinde cennet meyvelerinden biri olduğu bildirilmektedir.



Beslenmemizde mutlaka yer alması önerilen nar; tansiyonu düzenler, kalp çarpıntısını giderir ve yüreğe kuvvet verir. **(Ebu Nuaym)**İdrar söktürücü etkisiyle toksin atılımını sağlar. Bağışıklık sistemini güçlendirerek vücut direncini korur ve artırır.

Hastalıklara karşı bazı formüllerinden bahsetmem gerekirse;

-Nar suyu harareti giderici özelliği bulunduğundan şeker ve kurdeşen hastalığına iyi gelmekte ayrıca basur tedavisinde de önerilmektedir.

-Tatlı nar suyu zatürre ve ses kısıklığına karşı şifalıdır.

-Boyun tutulmalarına karşı narçiçeği lapası iyi gelmektedir.

-Nar, içindeki posası ile birlikte tüketildiğinde iyi bir mide temizleyicisidir. **(Hz. Ali) (Ahmet b.Hanbel)**

-Kabuğu çay gibi demlenerek içildiğinde mide ve bağırsak hastalıkları ile ishal ve dizanteriye karşı oldukça faydalıdır.

Narın bu özelliklerinden en iyi şekilde yararlanmak için taze olarak yenmeli ya da taze

sıkılmış suyu tüketilmelidir; çünkü pastörizasyon işlemleri ve kutuda bekleme sonucunda meyvenin besin değerlerinde önemli kayıplar oluşmaktadır.

## **NAR EKŞİSİ YAPIMI**

İstenilen miktarda nar ayıklanarak taneleri suyu çıkana kadar ezilir. Posasını ayırmak için süzgeçten geçirilip süzülür. Orta ateşte reçel kıvamına gelene kadar kaynatılır. (Porselen bir kaba damlatıldığında hemen akıyorsa olmuş demektir)Daha sonra güneşte rengi koyulaşınca kadar bekletilip şişelere doldurulur.



## ŞABAN AYI (02.07.2011 Cumartesi)

(15.07.2011 Cuma Beraat Kandili)

Rasulullah Efendimiz (sallallahu aleyhi ve sellem), Şaban ayına çok değer vermiş ve *"Ya Rabbi, Receb ve Şaban'ı bizler için mübarek kıl ve bizi Ramazan'a erıştır"* diye dua etmiştir.

Âişe (radıyallahu anha) validemiz buyuruyor ki:

*"Rasulullah'ın (sallallahu aleyhi ve sellem), hiçbir ayda, Şaban ayından daha çok oruç tuttuğunu görmedim. Bazen Şaban'ın tamamını oruçla geçirirdi."* (Buhari)

Şaban ayında niçin çok oruç tuttuğu sorulduğunda Rasulullah Efendimiz (sallallahu aleyhi ve sellem) şöyle buyurdu:

*"Şaban öyle faziletli bir aydır ki, insanlar bundan gâfil olurlar. Bu ayda ameller, âlemlerin Rabbine arz edilir. Ben de amelimin oruçluymken arz edilmesini isterim."* (Nesai)

Bu konudaki hadis-i şeriflerden bazıları şöyledir:

*"Ramazan'dan sonra en faziletli oruç, Şaban ayında tutulan oruçtur."* (Tirmizi)

Bünyesi zayıf olanın, Şaban'ın 15'inden sonra oruç tutmayıp, farz olan Ramazan-ı şerif orucuna hazırlanması iyi olur. Sağlığı yerinde olan ise, Şaban ayının çoğunu, hatta tamamını oruçlu geçirebilir.

Berat gecesi, Şaban ayının on beşinci gecesidir. Yani 14 Şaban'ın bittiği günün gecesidir.

Hadis-i şeriflerde buyruldu ki:

*"Şaban'ın 15. gecesini ibadetle, gündüzünü de oruçla geçirin! O gece Allah-u Teâlâ buyurur ki: "Af isteyen yok mu, affedeyim. Rızık isteyen yok mu, rızık vereyim. Dertli yok mu, sıhhat, afiyet vereyim. Ne isteyen varsa, istesin vereyim." Bu hâl, sabaha kadar devam eder."* (İbni Mace)

*"Şu beş gecede yapılan dua geri çevrilmez. Regaib gecesi, Berat gecesi, Cuma gecesi, Ramazan ve Kurban bayramı gecesi."* (İ. Asakir)

Bu geceyi ganimet bilmeli, tevbe istiğfar etmeli, kaza namazı kılmalı, bol bol Kur'an-ı Kerim okumalıyız.

## RAMAZAN AYI (01.08.2011 Pazartesi)

(26.08.2011 Cuma Kadir Gecesi)

(29.08.2011 Pazartesi Arefe)

(30-31.08.2001-01.09.2011 Ramazan Bayramı)

Ramazan-ı şerif ayında, Rasulullah (sallallahu aleyhi ve sellem)esirleri azat eder, her istenilen şeyi verirdi. Bu ayda ibadet ve iyi iş yapabilenlere, bütün sene bu işleri yapmak nasip olur. Bu aya saygısızlık edenin, günah işleyenin bütün senesi günah işlemekle geçer. Bu ayı fırsat bilmeli, elden geldiği kadar ibadet etmelidir. Allahu Teâlâ'nın razı olduğu işleri yapmalıdır. Bu ayı, ahireti kazanmak için fırsat bilmelidir.

Kur'an-ı Kerim Ramazan'da indi. Kadir gecesi bu aydadır. Ramazan-ı şerifte iftarı erken yapmak, sahuru geç yapmak sünnettir. Rasulullah bu iki sünneti yapmaya çok önem verirdi. İftarda acele etmek ve sahuru geciktirmek, belki insanın aczini, yiyip içmeye ve dolayısıyla her şeye muhtaç olduğunu göstermektedir. İbadet etmek de zaten bu demektir.

Hurma ile iftar etmek sünnettir. İftar edince, *"Zehebez-zama' vebtellet-il uruk ve sebet-el-ecr inşaallahü teâlâ"* duasını okumak, teravih kılmak ve hatim okumak önemli sünnettir.

Bu ayda, her gece, cehenneme girmesi gereken binlerce Müslüman affolur, azat olur. Bu ayda cennet kapıları açılır. Cehennem kapıları kapanır. Şeytanlar, zincirlerle bağlanır. Rahmet kapıları açılır.

Allah-u Teâlâ, bu mübarek ayda onun şanına yakışacak, kulluk yapmayı ve Rabbimizin razı olduğu, beğendiği yolda bulunmayı, hepimize nasip eylesin!

Açıktan oruç yiyen, bu aya hürmet etmemiş olur. Namaz kılmayanın da oruç tutması ve haramlardan kaçınması gerekir. Bunların orucu kabul olur ve imanları olduğu anlaşılır.

**“Ramazan ayı mübarek bir aydır. Allah-u Teâlâ, size Ramazan orucunu farz kıldı. O ayda rahmet kapıları açılır, Cehennem kapıları kapanır, şeytanlar bağlanır. O ayda bir gece vardır ki, bin aydan daha kıymetlidir. O gecenin (Kadir gecesinin) hayrından mahrum kalan, her hayırdan mahrum kalmış sayılır.”** (Nesai)

**“Ramazan ayı gelince, “Hayır ehli, hayra koş; şer ehli, kötülüklerden el çek” denir.”** (Nesai)

**“Ramazan gelince, Allah-u Teâlâ meleklere, müminlere istiğfar etmelerini emreder.”** (Deylemi)

**“Farz namaz, sonraki namaza kadar; Cuma, sonraki Cumaya kadar; Ramazan ayı, sonraki Ramazan’a kadar olan günahlara kefarettir.”** (Taberani)

**“Peş peşe üç gün oruç tutabilenin, Ramazan orucunu tutması gerekir.”** (Ebu Nuaym)

**“Bu aya Ramazan denmesinin sebebi, günahları yakıp erittiği içindir.”** (İ.Mansur)

**“Ramazanın başı rahmet, ortası mağfiret, sonu ise cehennemden kurtuluştur.”** (İ.Ebiddünya)

**“İslam, kelime-i şahadet getirmek, namaz kılmak, zekât vermek, Ramazan orucunu tutmak ve haccetmektir.”** (Müslim)

**“Allahu Teâlâ’nın, gözlerin görmediği, kulakların işitmediği ve hiç kimsenin hayaline bile gelmeyen nimet dolu sofrası, ancak oruçlular içindir.”** (Taberani)

Ramazan’da oruç tutmak hakkındaki hadis-i şeriflerde buyruluyor ki:

**“Ramazan orucu farz, teravih namazı ise sünnettir. Bu ayda oruç tutup, gecelerini de ibadetle geçirenin günahları affolur.”** (Nesai)

**“Ramazan orucunu farz bilip, sevap bekleyerek oruç tutanın günahları affolur.”** (Buhari)

**“Ramazan orucunu tutup ölen mümin, cennete girer.”** (Deylemi)

**“Ramazan bereket ayıdır. Allah bu ayda günahları bağışlar, duaları kabul eder. Bu ayın hakkını gözetin! Ancak cehenneme gidecek olan, bu ayda rahmetten mahrum kalır.”** (Taberani)

**“Ramazan ayında ailenizin nafakasını geniş tutun! Bu ayda yapılan harcama, Allah yolunda yapılan harcama gibi sevaptır.”** (İbni Ebiddünya)

**“Oruçlunun susması tesbih, uykusu ibadet, duası makbul, ameli de çok sevaptır.”** (Deylemi)

**“Oruçlu iken çirkin konuşmayın! Birisi size sataşursa, “Ben oruçluyum” deyin!”** (Buhari)

Ramazan-ı şerifte, oruç tutmak çok sevaptır. Özürsüz oruç tutmamak büyük günahdır. Hadis-i şerifte, **“Özürsüz Ramazan’da bir gün oruç tutmayan, bunun yerine bütün yıl boyu oruç tutsa, Ramazan’daki o bir günkü sevaba kavuşamaz”** buyruldu. (Tirmizi) Ama dini kaidelere uygun bir mazeret varsa oruç tutmamak günah olmaz.



## 2. VIYANA KUŞATMASI

TARİHTE ÖNEMLİ GÜN VE KİŞİ  
Erva YAREN

Köprülü Fazıl Ahmed Paşa'nın vefatı üzerine, 5 Kasım 1676 tarihinde Merzifonlu Kara Mustafa Paşa s adrazamlığa getirildi. Yapılan barış antlaşmasıyla Rusya Seferinin bitmesinden sonra Macaristan'da Avusturya'ya karşı isyan edip tekrar Osmanlı Devleti'nin himayesini isteyen Tökeli İmre, Merzifonlu Kara Mustafa Paşa tarafından Orta Macaristan Kralı ilan edildi.

Macarların lideri konumuna gelen Tökeli İmre, Avusturya kralı I. Leopold'a karşı direnişe geçti. Tökeli'nin Osmanlı'dan yardım istemesi üzerine, bunu fırsat bilen Merzifonlu Kara Mustafa Paşa 14 Temmuz 1683 tarihinde Viyana'yı kuşattı. 60 gün süren kuşatma sırasında Viyana'ya 18 büyük yürüyüş gerçekleştirildi. Ancak büyük ve son saldırı için Merzifonlu Kara Mustafa Paşa sürekli bekliyordu. Bu arada Papanın çağrısı üzerine Lehistan Kralı Jan Sobieski Viyana'nın yardımına yetişti. Düşmana 80 bin kişilik ordusuyla büyük moral ve güç kazandıran Lehistan Kralının gelmesiyle, Osmanlı Ordusu iki ordu arasında sıkıştı. Kırım kuvvetlerinin yeterli gayreti ve mücadeleyi göstermemesi üzerine, Osmanlı ordusu dağıldı ve büyük bir bozguna uğradı. Ordu hızlı ve düzensiz şekilde Belgrad'a doğru geri çekildi.

İkinci Viyana Kuşatmasındaki başarısızlık Sultan Dördüncü Mehmed'in Merzifonlu Kara Mustafa Paşaya olan güvenini sarsmadıysa da sadrazamın düşmanları; başarısızlığın tek sorumlusu olarak sadrazamı gösterdiler. Viyana bozgununun sorumluluğunu taşıyan Merzifonlu Kara Mustafa Paşa Belgrad'da idam edildi. Padişah, daha sonra düşünüp yapmış olduğu başarılı hizmetlerden dolayı Kara Mustafa Paşa'nın başının kesilmesi emrini geri almak istediysede ikinci emir ulaşana kadar görev verilen ulaklar paşayı idam ettiler. Yerine Kara İbrahim Paşa sadrazamlığa getirildi.

Viyana önlerinde bozguna uğrayan Osmanlı ordusu geri çekilince düşman kuvvetleri Macaristan'a girdi. Sırasıyla Vişgrad (18 Haziran 1684), Uyvar (19 Ağustos 1685), Budin (2 Eylül 1686) kaleleri Avusturyalıların eline geçti. Diğer taraftan Venedik, Avusturya ile anlaşarak Osmanlı Devleti'ne karşı cephe açtı ve adaların bazılarını ele geçirdi. Venedik Yunanistan'da Patras, Korent, İnebahtı, Mizistre gibi önemli kaleleri ve son olarak da Atina'yı ele geçirdi (25 Eylül 1687).

Avusturya ve Venedik karşısında alınan mağlubiyetler ve önemli kalelerin kaybedilmesi Osmanlı Devleti'nde büyük yankı uyandırdı ve orduda isyanlar başladı. Askerler başarısızlığının sebebi olarak Sultan Dördüncü Mehmed'i gösteriyorlardı. Askerlerin isteği ile sadrazam olan Siyavuş Paşa, bütün devlet adamlarının hazır bulunduğu bir toplantıda Sultan Dördüncü Mehmed'in tahttan indirilerek yerine Şehzade Süleyman'ın tahta geçirilmesine dair bir karar aldı. Sultan Dördüncü Mehmed 8 Kasım 1687 tarihinde tahttan indirildi.

İkinci Viyana Kuşatmasının Osmanlı tarihinde önemi büyüktür. Türklerin Viyana'dan dönüşünün 300. Yılı, Osmanlı'nın bu hezimetini, Avrupa'da büyük sevinçle karşılandı. Artık Osmanlı'nın yenilmez olmadığını gören Avrupa, karşı hücum kalkmaya başladı. Psikolojik savaş olarak da Osmanlı üzerinde büyük bir kayıp, Avrupalılarda ise büyük bir kazanç olarak değerlendirildi. İkinci Viyana Kuşatmasından sonra Avrupa Devletleri Türkleri Avrupa'dan çıkarma umuduna kapılıp kutsal ittifakı kurdular. Bu savaş sonucunda Osmanlı'nın gerileme devrine girdiği kabul edilmektedir.